

Lagrådsremiss

Tillfällig skattefrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda samt anpassningar av reglerna om tillfälliga anstånd och stöd vid korttidsarbete

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 7 maj 2020

Magdalena Andersson

Johanna Mihaic
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås en skattefrihet för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen under perioden 1 april–31 december 2020. Det föreslås även en skattefrihet för gåvor upp till ett värde på 1 000 kronor per anställd som en arbetsgivare kan ge till sina anställda. Skattefriheten omfattar gåvor som lämnas under perioden 1 juni–31 december 2020 och ska gälla utöver den möjlighet att lämna skattefria gåvor som redan finns i dag, till exempel julgåvor.

I lagrådsremissen föreslås vidare vissa anpassningar av regelverket om s.k. tillfälliga anstånd. Det föreslås bl.a. att anståndsavgiften ska tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Det föreslås också att Skatteverket i vissa fall ska kunna återkalla anstånd helt eller delvis.

Det föreslås även att stöd vid korttidsarbete under stödmånader som infaller under 1 maj–31 juli 2020 får lämnas vid arbetstidsminskning på 80 procent. En arbetstagares löneminskning ska då uppgå till 12 procent. Vidare föreslås ett förtydligande av kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter.

Det föreslås också att Skatteverket respektive Tillväxtverket i sin egenkap av handläggande myndighet får genomföra kontrollbesök för att kontrollera rätten till stöd vid korttidsarbete. Vidare föreslås att Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet även ska omfatta bedrägeribrott,

om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2020.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagförslag	6
2.1	Förslag till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda	6
2.2	Förslag till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete	7
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet	8
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	9
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete	11
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda	14
4.1	Gällande rätt	14
4.2	Tillfällig skattefrihet för förmån av fri parkering	15
4.3	Tillfällig skattefrihet för gåva till anställda	16
4.4	Förmåner till begränsat skattskyldiga	17
4.5	Socialavgifter m.m.	18
4.6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	19
4.7	Konsekvensanalys	20
4.7.1	Förmån av fri parkering	20
4.7.2	Gåvor till anställda	23
5	Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd	25
5.1	Befintliga regler om tillfälliga anstånd	25
5.2	Anståndsavgiften ska sänkas och inte tas ut de sex första månaderna	26
5.3	Skatteverket ska kunna återkalla anstånd på eget initiativ i vissa fall	29
5.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	32
5.5	Konsekvensanalys	35
6	En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete samt ytterligare kontrollåtgärder.....	40
6.1	Bakgrund	40
6.2	Nya nivåer för arbetstids- och löneminskning	44
6.3	Förtydligande av kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter	47
6.4	Skärpt kontroll.....	48
6.5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	52
6.6	Konsekvensanalys	53
7	Författningskommentar	60
7.1	Förslaget till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda.....	60

7.2	Förslaget till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete.....	62
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet.....	63
7.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	63
7.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete	65
Bilaga 1	Lagförslag i promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd	67
Bilaga 2	Förteckning över (promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd).....	69
Bilaga 3	Lagförslag i promemorian En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete.....	70
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna (promemorian Tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete).....	74

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda,
2. lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete,
3. lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet,
4. lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall,
5. lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

Härigenom föreskrivs följande.

1 § I denna lag finns bestämmelser om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för vissa förmåner som erhålls på grund av tjänst.

2 § Förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen ska inte tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen (1999:1229) oberoende av vad som anges om förmåner i 11 kap. i den lagen.

3 § Förmån av gåva eller gåvor till en anställd ska till den del gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 1 000 kronor inte tas upp till beskattning enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Detta gäller oberoende av vad som anges om förmån av gåva till anställda i 11 kap. 14 § i den lagen.

Första stycket gäller inte om en gåva lämnas i pengar.

4 § Förmån som är skattefri enligt denna lag ska inte heller tas upp till beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

5 § Förmån som lämnas enligt denna lag är avgiftsfri enligt socialavgiftslagen (2000:980), lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
  2. Lagen tillämpas när det gäller förmån av fri parkering på förmån som lämnas efter den 31 mars 2020 och i övrigt på förmån som lämnas efter ikraftträdandet.
  3. Lagen upphör att gälla vid utgången av 2020.
  4. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för förmån av fri parkering som har lämnats under perioden 1 april–31 december 2020 och för förmån av gåva till anställda som har lämnats under perioden 1 juni–31 december 2020.

2.2 Förslag till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för stöd som lämnas efter godkännande enligt 5 a § samma lag.

2 § Vid tillämpning av 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete får en arbetstagares arbetstidsminskning under stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid.

Vid tillämpning av 13 § samma lag ska arbetstagarens löneminskning vid en sådan arbetstidsminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
  2. Lagen upphör att gälla vid utgången av juli 2020.
  3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt

1. skattebrottslagen (1971:69),
  2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),
  3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
  4. 4 kap. 6 b §, 14 kap. 1–4 och 10 §§ och 15 kap. 10–13 §§ brottsbalken, om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket,
  5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
  5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete *eller lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,*
  6. 11 kap. 5 § brottsbalken,
  7. lagen (2014:836) om näringsförbud,
  8. folkbokföringslagen (1991:481), samt
  9. lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.
- Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:453.

² Senaste lydelse 2019:317.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

dels att 3 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. *Anståndsbeloppet ska då* betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. *Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån.*

Skatteverket får även återkalla anståndet helt eller delvis om

1. den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs,

2. beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, eller

3. det finns synnerliga skäl.

Om anståndet har återkallats enligt första eller andra stycket, ska anståndsbeloppet betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

5 §²

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent på beviljat

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat

¹ Senaste lydelse 2020:161.

² Senaste lydelse 2020:206.

anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

anståndsbelopp per kalendermånad från och med *den sjunde* månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförordningen (2011:1244).

5 a §

Om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
  2. Lagen tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 5 a och 38 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §¹

Stöd ska lämnas till en enskild arbetsgivare efter godkännande av Tillväxtverket.

Ett sådant godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,
2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,
3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och
4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Vid bedömningen av om arbetsgivaren har fått sådana tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som avses i andra stycket 1 ska det särskilt beaktas om arbetsgivaren samtidigt genomför aktieutdelning eller andra liknande utbetalningar.

36 a §

Handläggande myndighet får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd är berättigad till stöd. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Myndigheten får vid kontrollbesöket begära att en person som utför eller kan antas utföra arbets-

¹ Senaste lydelse 2020:207.

uppgifter i verksamheten styrker sin identitet. Myndigheten får vid besöket även ställa frågor om verksamheten. De uppgifter som lämnas får kontrolleras mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning.

Den som ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan.

38 §²

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7 och 8 §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7, 8 och 36 a §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

3 Ärendet och dess beredning

I Finansdepartementet har ett förslag till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för vissa förmåner tagits fram. Förslaget innebär att det införs bestämmelser om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och förmån av gåva till anställda. Det gäller sådana förmåner som erhålls på grund av tjänst och som annars är skattepliktiga för mottagaren och avgiftspliktiga för givaren. Regeringen har under hand inhämtat Skatteverkets synpunkter på förslaget. Skatteverket har inget att invända mot att förslaget genomförs, men har bl.a. förslag på vissa förtydliganden av lagtexten. Synpunkter på förslaget har också inhämtats under hand från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). SKR tillstyrker förslaget, men framför att skattefriheten när det gäller gåvor till anställda också bör tillämpas på förmåner som lämnas efter den 31 mars 2020. Skatteverkets och SKR:s synpunkter finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/02094/S1).

I Finansdepartementet har vidare promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd tagits fram (anståndsromemorian). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/01853/S3).

I Finansdepartementet har även promemorian En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete tagits fram (korttidspromemorian). Promemorians lagförslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/01877/S1).

Det har även uppkommit fråga om behov av förtydligande av 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete (se avsnitt 6.3). Regeringen har under hand inhämtat Tillväxtverkets synpunkter på förslaget. Tillväxtverket efterfrågar en analys av effekterna för mindre företag och möjligheten att lämna koncernbidrag. Tillväxtverkets synpunkter finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/02113/S1).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för vissa förmåner, s.k. tillfälliga anstånd, en tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete och förtydligande av lagstiftningen samt ytterligare åtgärder för att stärka kontrollen av stöd vid korttidsarbete.

4 Tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

4.1 Gällande rätt

Förmån av fri parkering

Enligt huvudregeln i 11 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), härafter förkortad IL, ska löner, arvoden, kostnadsersättningar, pensioner, förmåner och alla andra inkomster som erhålls på grund av tjänst tas upp som intäkt. Huvudregeln, som innebär att alla förmåner är skattepliktiga om de inte är särskilt undantagna, gäller även för fri parkering. Förmån av fri parkering för en anställd med en egen bil är därför i princip en skattepliktig förmån. Förmånen värderas till marknadsvärdet, dvs. priset som den anställda själv ska betala för en motsvarande parkeringsplats i närheten av arbetsplatsen (jfr 61 kap. 2 § IL).

Gåvor till anställda

Gåvor är enligt 8 kap. 2 § IL undantagna från inkomstskatt. Om en gåva utgör ersättning för arbete eller tjänst är den dock skattepliktig. Detta följer av huvudregeln i 11 kap. 1 § IL.

Från denna huvudregel görs undantag för särskilda i kapitlet uppräknade förmåner. Exempelvis anges det i 11 kap. 14 § första stycket IL att följande förmåner inte ska tas upp:

1. julgåvor av mindre värde till anställda,
2. sedvanliga jubileumsgåvor till anställda, eller
3. minnesgåvor till varaktigt anställda, om gåvans värde inte överstiger 15 000 kronor och den ges i samband med att den anställda uppnår en viss ålder eller efter viss anställningstid eller när en anställning upphör, dock vid högst ett tillfälle förutom när anställningen upphör.

När det gäller julgåvor anges i förarbetena att sådana ska ges till alla anställda eller till en större grupp av anställda för att reglerna om skattefrihet ska vara tillämpliga (prop. 1987/88:52 s. 51). För beskattningsåret 2020 gäller att en julgåva ska anses vara av mindre värde om marknadsvärdet inte är över 450 kronor inklusive mervärdesskatt. Om marknadsvärdet överstiger 450 kronor inklusive mervärdesskatt beskattas hela gåvan. När det gäller jubileumsgåva bör denna anses som skattefri om värdet av gåvan inte överstiger 1 350 kronor inklusive mervärdesskatt (se Skatteverkets allmänna råd, SKV A 2019:29 p. 1.4).

Skattefriheten gäller alla slag av gåvor med undantag för pengar (11 kap. 14 § andra stycket IL). Som pengar räknas även andra betalningsmedel såsom check, postväxel och presentkort som kan bytas ut mot pengar (se SKV A 2019:29 samma punkt).

4.2 Tillfällig skattefrihet för förmån av fri parkering

Regeringens förslag: Förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen ska inte tas upp till beskattning.

Skattefriheten ska vara tillfällig och gälla till utgången av december 2020.

Skälen för regeringens förslag: Spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har fått långtgående humanitära och ekonomiska konsekvenser. Det är därför mycket angeläget att smittspridningen av viruset begränsas. Alla verksamheter i Sverige, såsom statliga myndigheter, företag, kommuner, kommunala verksamheter, regioner, föreningar och religiösa samfund, ska utifrån rekommendationer från Folkhälsomyndigheten och smittskyddsläkare säkerställa att de vidtar lämpliga åtgärder för att undvika smittspridning av covid-19. Enligt Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd gäller bl.a. att alla bör hålla avstånd till varandra inom- och utomhus på platser där människor samlas, hålla avstånd till varandra i kollektivtrafiken och i andra allmänna färdmedel samt undvika att resa i rusningstid. Arbetsgivare bör om det är möjligt bl.a. se till att personal arbetar hemifrån, undviker onödiga resor i arbetet och kan anpassa sina arbetstider för att undvika att resa i rusningstid (se Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd om att allas ansvar att förhindra smitta av covid-19 m.m., HSLF-FS 2020:12).

Regeringen har under sitt arbete de senaste månaderna kontinuerligt betonat vikten av att begränsa smittspridningen i landet och har vidtagit flera åtgärder för att uppnå detta syfte. Det kan i detta sammanhang konstateras att utbredningen av coronaviruset och de åtgärder som vidtagits för att begränsa smittspridningen i hög grad har påverkat arbetslivet. Många är rekommenderade att arbeta hemifrån. För andra är detta emellertid inte möjligt. Personal inom sjukvård och andra samhällsbärande funktioner måste av nödvändighet kunna ta sig till sina arbetsplatser.

Regeringen anser att det bl.a. av smittskyddsskäl kan finnas behov att kunna ta sig till arbetet på annat sätt än med kollektiva färdmedel och även behov att kunna få fri parkering i anslutning till arbetsplatsen utan att detta blir föremål för förmånsbeskattning. Förfrågningar med önskemål om sådan skattefrihet har också inkommit från bl.a. Region Stockholm och Vårdförbundet. Det bedöms därför finnas skäl för att införa ett tillfälligt undantag från reglerna om förmånsbeskattning av fri parkering. Ett sådant undantag bör enligt regeringens mening komma på plats så snart som möjligt. Det kan göras gällande att det i första hand är personal med samhällsbärande funktioner, t.ex. inom sjukvården, som är i behov av alternativa färd sätt till arbetet och därmed i förlängningen en möjlighet att parkera vid arbetsplatsen. Att på ett tillräckligt träffsäkert sätt göra en avgränsning i lagstiftningen av vilka yrkeskategorier som ska omfattas låter sig dock inte enkelt göras. Med hänsyn till att det föreslås vara ett tillfälligt undantag i en mycket speciell situation och med beaktande av att regelverket ska bli enkelt att förutse och tillämpa föreslås undantaget därför vara generellt och inte avgränsat till vissa yrkeskategorier.

Syftet med undantaget är framför allt att underlätta för dem som måste utföra sitt arbete på arbetsplatsen och där arbete hemifrån inte är möjligt. Skattefriheten för förmån av fri parkering bör mot denna bakgrund endast gälla parkering i anslutning till arbetsplatsen. För dem som arbetar hemifrån finns inte samma behov av arbetspendling. Förmån av fri parkering på annan plats än i anslutning till arbetsplatsen, exempelvis vid bostaden, bör därför inte vara skattefri.

Som framgår ovan är behovet av att kunna parkera i anslutning till arbetsplatsen föranlett av den situation som uppkommit i och med det nya coronavirusets spridning. Enligt regeringens uppfattning bör skattefriheten, för att tillgodose detta behov, vara tillfällig. Undantaget från förmånsbeskattning förslås därför vara tidsbegränsat och gälla till utgången av december 2020. Eftersom det rör sig om en tillfällig åtgärd som föreslås upphöra efter den angivna perioden bedöms det vara mest lämpligt att bestämmelserna tas in i en egen lag.

Lagförslag

Förslaget föranleder 2 § i den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda.

4.3 Tillfällig skattefrihet för gåva till anställda

Regeringens förslag: Förmån av gåva eller gåvor som ges till en anställd ska inte tas upp till beskattning till den del gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 1 000 kronor per anställd.

Skattefriheten ska vara tillfällig och gälla till utgången av december 2020.

Skälen för regeringens förslag: Spridningen av coronaviruset har även fått kännbara ekonomiska konsekvenser för svenska företag. Vissa branscher har hamnat i ett allvarligt ekonomiskt läge på kort tid på grund av en drastisk minskning av efterfrågan samtidigt som företagens kostnader i en betydande omfattning kvarstår. En minskning av efterfrågan i vissa delar av näringslivet och generellt större osäkerheter i ekonomin har även indirekt påverkat företag som inte är lika utsatta för de direkta följderna av coronaviruset.

Regeringen har tagit initiativ till flera åtgärder för att minska de ekonomiska konsekvenserna för företag med anledning av spridningen av coronaviruset, exempelvis tillfälliga nedsättningar av arbetsgivaravgifter och egenavgifter, möjligheten till likviditetsersättning via skattekontot, utökad avsättning till periodiseringsfond och ett nytt system för korttidspermittering. Under arbetet har det också framkommit att det finns en vilja hos många arbetsgivare, såväl små som stora företag men också kommuner, att under rådande läge främja det lokala näringslivet genom sina anställda.

Möjligheten för arbetsgivare att ge skattefria gåvor till anställda är enligt bestämmelsen i 11 kap. 14 § IL begränsad till julgåvor av mindre värde, sedvanliga jubileumsgåvor eller minnesgåvor till varaktigt anställda. En tillfällig utvidgning av möjligheten att ge skattefria gåvor till anställda

bedöms vara en åtgärd som kan bidra till ökad konsumtion och ytterligare lindra de ekonomiska konsekvenser som många företag drabbats av till följd av coronaviruset. En utvidgad skattefrihet för gåvor upp till ett visst belopp ger kommuner och företag en möjlighet att genom sina anställda stödja olika branscher inom det lokala näringslivet. Initiativ av sådant slag är både angelägna och välkomna. Det kan också vara så enkelt att en arbetsgivare vill ge en uppmuntran till sina anställda under rådande omständigheter.

Den utvidgade skattefriheten bör gälla till den del gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 1 000 kronor inklusive mervärdesskatt per anställd.

I likhet med gällande bestämmelse i 11 kap. 14 § andra stycket IL bör skattefriheten inte omfatta gåvor som lämnas i pengar. Med pengar avses även andra betalningsmedel som kan bytas mot pengar. På samma sätt som förutsätts för julgåvor ska det vara fråga om en gåva som ges till alla anställda eller till en större grupp av anställda.

Skattefriheten bör vara tidsbegränsad och gälla till utgången av december 2020. Även för denna tillfälliga åtgärd bedöms det vara mest lämpligt att bestämmelserna tas in i en egen lag.

Lagförslag

Förslaget föranleder 3 § i den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda.

4.4 Förmåner till begränsat skattskyldiga

Regeringens förslag: Förmån av fri parkering och förmån av gåva som är skattefria enligt den tillfälliga lagen ska inte heller tas upp till beskattning enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Skälen för regeringens förslag: Skattelagstiftningen skiljer mellan obegränsat och begränsat skattskyldiga fysiska personer. Den som är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige, eller som har väsentlig anknytning till Sverige och som tidigare har varit bosatt här, är obegränsat skattskyldig. Innebörden av obegränsad skattskyldighet är att den fysiska personen är skattskyldig för alla sina inkomster i Sverige och från utlandet. Den som inte är obegränsat skattskyldig är i stället begränsat skattskyldig. Innebörden av begränsad skattskyldighet är att skattskyldigheten enbart omfattar vissa inkomster som har anknytning till Sverige.

De flesta som är begränsat skattskyldiga och som har tjänsteinkomster från Sverige beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, förkortad SINK. Härutöver finns också en reglering för utländska artister och idrottsmän i lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., förkortad A-SINK.

SINK är utformad på så sätt att det i 5 § finns en uttömmande uppräkningslista av de inkomster som beskattas enligt lagen. Skattepliktig inkomst är bl.a. avlöning eller därmed jämförlig förmån som utgått av anställning hos svenska staten, svensk kommun eller svenskt landsting, eller av annan

anställning i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket (punkt 2 och 3). En grundförutsättning för att inkomsten ska anses vara skattepliktig enligt SINK är att inkomsten är sådan som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen (5 § fjärde stycket). En förutsättning för beskattning enligt SINK är således att inkomsten är skattepliktig enligt inkomstskattelagen.

Enligt förslagen i denna lagrådsremiss ska förmån av fri parkering och förmån av gåva till anställda tillfälligt undantas från skatteplikt. Eftersom det är fråga om en tillfällig reglering föreslås dock att bestämmelserna tas in i en egen lag och inte som särbestämmelser i inkomstskattelagen. En följd av denna lagtekniska lösning är dock att de förmåner som nu föreslås vara tillfälligt skattefria fortfarande utgör skattepliktig inkomst enligt SINK eftersom undantaget från beskattning inte görs i inkomstskattelagen. Enligt regeringens mening saknas det skäl att ha en sådan ordning. Den tillfälliga skattefrihet som föreslås för förmån av fri parkering respektive gåva bör därför också gälla begränsat skattskyldiga som får sådana förmåner och som annars skulle ta upp förmånen till beskattning enligt SINK. För en sådan likformig reglering talar också att den tillfälliga skatte- och avgiftsfriheten ska vara lätt att administrera för de arbetsgivare som tillhandahåller fri parkering eller ger en gåva till sina anställda.

När det gäller begränsat skattskyldiga artister och idrottsmän anser regeringen inte att det finns skäl att införa något tillfälligt undantag från beskattning. Förmåner som dessa personer får ska därför, i den mån de är skattepliktiga enligt A-SINK, tas upp till beskattning. I sammanhanget kan nämnas att det i 8 § A-SINK bl.a. finns en reglering som anger att vederlag för nödvändig resa eller transport i samband med inkomsternas förvärvande är undantagen från skatteplikt. Likaså är ersättning i annan form än kontanter och därmed likställt vederlag undantagen från skatteplikt om det sammanlagda värdet från en utbetalare under en redovisningsperiod uppgår till högst 0,03 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Lagförslag

Förslaget föranleder 4 § i den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda.

4.5 Socialavgifter m.m.

Regeringens förslag: Förmån av fri parkering och förmån av gåvor som är skattefria enligt den tillfälliga lagen, ska också vara avgiftsfria enligt socialavgiftslagen, lagen om allmän pensionsavgift och lagen om allmän löneavgift.

Skälen för regeringens förslag: En ersättning är enligt 2 kap. 12 § socialavgiftslagen (2000:980) avgiftsfri om den är skattefri enligt inkomstskattelagen eller undantas från skatteplikt enligt vissa uppräknade bestämmelser i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.

Enligt 1 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ska den som enligt 2 kap. socialavgiftslagen ska betala arbetsgivaravgifter för varje år betala allmän löneavgift.

Av 1–3 §§ lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift följer att allmän pensionsavgift ska betalas på viss inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som avses i 59 kap. socialförsäkringsbalken om den enskilde är skattskyldig för inkomsten enligt inkomstskattelagen.

Regelverket om vilka ersättningar och inkomster som är avgiftspliktiga respektive avgiftsfria är, som framgår av redovisade bestämmelser, kopplat till skattskyldighet enligt inkomstskattelagen. Det råder en reciprocitet på så sätt att ersättningar och inkomster som är skattepliktiga respektive skattefria enligt inkomstskattelagen också är avgiftspliktiga respektive avgiftsfria enligt socialavgiftslagen, lagen om allmän löneavgift och lagen om allmän pensionsavgift. I denna lagrådsremiss föreslås att skattefriheten för förmån av fri parkering respektive för gåva ska regleras i en egen tillfällig lag och inte i inkomstskattelagen. Regeringen anser att reciprociteten i skattesystemet ska upprätthållas och att de förmåner som föreslås vara skattefria enligt den tillfälliga lagen också ska vara avgiftsfria enligt ovan nämnda lagar.

Lagförslag

Förslaget föranleder 5 § i den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda.

4.6 Kraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda ska träda i kraft den 1 juni 2020. Lagen tillämpas när det gäller förmån av fri parkering på förmån som lämnas efter den 31 mars 2020. När det gäller förmån av gåva till anställda tillämpas lagen på förmån som lämnas efter ikraftträdandet.

Lagen ska upphöra att gälla vid utgången av december 2020.

Den upphävda lagen ska dock fortfarande gälla för förmån av fri parkering som har lämnats under perioden 1 april–31 december 2020 och för förmån av gåva till anställda som har lämnats under perioden 1 juni–31 december 2020.

Skälen för regeringens förslag: Den nya lagen om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och förmån av gåva till anställda bör träda i kraft så snart som möjligt. Lagen föreslås därför träda i kraft den 1 juni 2020.

När det gäller förmån av fri parkering har sådan förmån på grund av den senaste tidens rådande läge redan erbjudits till vissa anställda. Arbetsgivare kan ha känt sig tvungna att tillhandahålla parkeringsplatser vid arbetsplatsen för att säkerställa att personal kan ta sig dit på ett säkert sätt. Enligt regeringens mening finns det skäl för att bestämmelsen ska tillämpas retroaktivt. Lagen bör därför när det gäller förmån av fri parkering tillämpas på förmån som lämnas efter den 31 mars 2020.

När det gäller förmån av gåva till anställda anser regeringen däremot att det saknas skäl att föreskriva att bestämmelsen ska tillämpas retroaktivt. Lagen bör därför i denna del tillämpas från ikraftträdandet den 1 juni 2020.

Lagen ska vara tillfällig och föreslås därför upphöra att gälla vid utgången av december 2020.

Den upphävda lagen ska dock fortfarande tillämpas för förmån av fri parkering som har lämnats under perioden 1 april–31 december 2020 och för förmån av gåva till anställda som har lämnats under perioden 1 juni–31 december 2020.

4.7 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

4.7.1 Förmån av fri parkering

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget om ett generellt tidsbegränsat undantag från förmånsbeskattning av fri parkering syftar till att bidra till en minskad smittspridning av coronaviruset i samhället och bedöms vara av värde för samhället i stort.

Skulle ingen förändring komma till stånd uteblir de effekter som förslaget förväntas medföra.

Offentligfinansiella effekter

Ungefär 43 000 personer beräknas ha haft förmån av fri parkering 2018 (baserat på uppgifter i Statistiska centralbyråns FASIT-modell). Parkeringsförmånen redovisas tillsammans med vissa andra skattepliktiga förmåner i kontrolluppgiften från arbetsgivaren varför förmånsvärdet på parkering för samtliga inte framgår. Baserat på uppgifter för de personer som endast hade parkering av de förmåner som redovisas tillsammans uppskattas det genomsnittliga förmånsvärdet 2018 vara ca 3 600 kronor per förmånstagare. Omfattningen på förmånsvärdet för parkering 2020 är dock osäkert eftersom en större andel anställda än tidigare år arbetar hemifrån och därmed inte använder parkering vid arbetsplatsen. Bland personer som inte kan utföra sitt arbete hemifrån kan dock andelen som använder bil och har parkeringsförmån vara högre än tidigare år.

Det sammantagna förmånsvärdet för parkering 2020 antas, baserat på uppgifterna för 2018, vara ca 150 miljoner kronor. Ett tillfälligt slopande av förmånsbeskattningen av fri parkering under perioden 1 april till 31 december 2020 uppskattas baserat på detta antagande minska inkomskatten med ca 50 miljoner kronor, varav ca 35 miljoner kronor är kommunal inkomstskatt och ca 15 miljoner kronor är statlig inkomstskatt. Arbetsgivaravgifter inklusive allmän löneavgift uppskattas minska med ca 40 miljoner kronor. Indirekta effekter av minskade arbetsgivaravgifter uppstår för bolagsskattebasen som ökar i samma omfattning. Nettoeffekten på skatteintäkterna med hänsyn till ökade intäkter av bolagsskatt uppskattas till ca -80 miljoner kronor.

Tabell 4.1 Förslag om tillfällig skattefrihet för förmån av fri parkering

Miljarder kronor

	Effekt från	Brutto-	Varaktig			
		effekt	Periodiserad nettoeffekt	effekt		
		2020	2020	2021	2022	
Tillfällig skattefrihet för fri parkering	2020-04-01	-0,09	-0,08	0	0	0

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

I den mån fler arbetsgivare, till följd av förslaget, erbjuder fri parkering i anslutning till arbetsplatsen påverkar det främst intäkterna från bolagsskatt.

Eftersom åtgärden är temporär bedöms inga betydande offentlig-finansiella effekter uppstå för åren efter 2020.

Åtgärden innebär att en ny tillfällig skatteutgift uppstår för skattefri förmån av fri parkering under 2020.

Effekter för företagen

För företagen innebär förslaget att de under perioden 1 april – 31 december 2020 inte behöver betala arbetsgivaravgifter för befintliga parkeringsförmåner. De kan också erbjuda fler anställda fri parkering i anslutning till arbetsplatsen utan att behöva betala arbetsgivaravgifter på värdet av parkeringen.

Den administrativa bördan för företag som i dag har anställda med förmånsparkering bedöms öka något eftersom de kan behöva ta bort parkeringsförmånen från de skattepliktiga förmånerna i arbetsgivar-deklarationen för vissa månader. Det har inte varit möjligt att storleksbestämna den förändrade kostnaden för förändrad administrativ börda, men denna bedöms vara försumbar i förhållande till värdet avseende tillfällig skattefrihet för fri parkering. För företag som inte har anställda med förmånsparkering i dag bedöms dock den administrativa bördan för tillkommande parkeringsförmåner minska. Eventuella effekter på konkurrensförhållanden mellan företagen bedöms trots detta vara försumbar.

Effekter för enskilda och offentlig sektor

Förslaget innebär att personer som i dag får förmån i form av fri parkering inte behöver betala inkomstskatt på värdet av förmånen. Skattelättnaden för enskilda till följd av detta beräknas uppgå till ca 50 miljoner kronor. Vid ett förmånsvärde för parkering på 3 000 kronor är skattelättnaden till följd av förslaget för en person med högsta marginalsatt, 55 procent, ca 1 650 kronor. Fler kan också komma att erbjudas parkeringsförmån när kostnaden för detta sjunker för arbetsgivaren.

Den tillfälliga skattefriheten för fri parkering bedöms minska den kommunala inkomstskatten med ca 35 miljoner kronor. Kostnaden för arbetsgivare i offentlig sektor för att erbjuda anställda fri parkering minskar dock också till följd av förslaget.

Effekter för miljön

Förslaget syftar till att fler personer ska åka med bil i stället för med kollektivtrafik till arbetet för att minska smittspridningen i samhället. En negativ effekt av detta är att utsläppen av koldioxid och andra luftföroreningar från biltrafiken ökar något.

Effekter för sysselsättning

Förslaget bedöms inte ha någon betydande effekt på sysselsättningen. Förslaget syftar dock till att fler ska åka bil till arbetet och därmed minska smittspridningen i samhället. Om det därmed kan minska sjukfrånvaron är effekten på arbetade timmar positiv.

Effekter för inkomstfördelningen och för den ekonomiska jämställdheten

Fler män än kvinnor hade parkeringsförmån 2018. Könsfördelningen bland de personer som har parkeringsförmån 2020 kan dock komma att se annorlunda ut om fler personer anställda inom vård och omsorg får parkeringsförmån. Förslagets effekt på den ekonomiska jämställdheten bedöms dock sammantaget vara begränsad.

Personer med parkeringsförmån har i genomsnitt högre disponibel inkomst än personer utan sådana förmåner. Förslaget kan därmed marginellt bidra till en högre spridning i fördelningen av disponibel inkomst.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket kommer att behöva uppdatera internt och externt informationsmaterial och förslaget kan förväntas leda till ett ökat antal frågor från arbetsgivare och enskilda. Förslaget kan också komma att medföra ett ökat antal omprövningar av arbetsgivardeklarationer vilket innebär att viss tid kan tillkomma för ärendehantering. Tillkommande kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms inte medföra att antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna kommer att påverkas i någon större utsträckning

Förslaget förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

4.7.2 Gåvor till anställda

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att under en begränsad tidsperiod möjliggöra för arbetsgivare att genom skattefria gåvor till anställda stödja olika branscher inom det lokala näringslivet. Förslaget syftar till att öka konsumtionsförmågan generellt och ytterligare lindra de ekonomiska konsekvenser i form av intäktsbortfall som många företag drabbats av till följd av coronaviruset.

Skulle ingen förändring komma till stånd uteblir de effekter som förslaget förväntas medföra.

Offentligfinansiella effekter

Det finns inga registeruppgifter på eventuella skattepliktiga eller skattefria gåvor som lämnas till anställda. De offentligfinansiella effekterna som följer av förslaget är därmed osäkra. Antalet anställda som i dag får skattepliktiga gåvor som kan komma att omfattas av förslaget antas dock vara litet. Detta innebär att förslaget antas ha små direkta effekter på skattebasen för kommunal och statlig inkomstskatt, liksom underlaget för arbetsgivaravgifter. Ett tillfälligt utökande av skattefriheten för gåvor antas därmed främst innebära att offentligfinansiella effekter uppstår om det leder till ett ändrat beteende. I den mån arbetsgivare, till följd av förslaget, ger skattefria gåvor till sina anställda ökar de avdragsgilla kostnaderna och därmed minskar intäkterna från bolagsskatt. För den offentliga sektorn antas att eventuella ökade inköp av gåvor ersätter annan offentlig konsumtion.

Antalet anställda som kan komma att få en gåva till följd av förslaget är väldigt osäkert. Om det antas att 30 procent av de anställda i privat sektor skulle få en gåva till ett genomsnittligt värde på 500 kronor uppskattas de avdragsgilla kostnaderna öka med ca 390 miljoner kronor. Bolagsskatteintäkterna skulle då minska med ca 80 miljoner kronor 2020.

Den ökade omsättningen i de företag som säljer gåvan genererar också skatteintäkter, men eftersom osäkerheten kring dessa är stor och omfattningen av förslaget är förhållandevis begränsad beräknas sådana eventuella effekter inte här.

Eftersom åtgärden är tidsbegränsad uppstår inga betydande offentligfinansiella effekter för åren efter 2020.

Tabell 4.2 Förslag om tillfällig skattefrihet för gåva

Miljarder kronor

	Effekt från	Brutto-	Periodiserad nettoeffekt			Varaktig
		effekt	2020	2021	2022	effekt
Tillfällig skattefrihet för gåva	2020-06-01	-0.08	-0.08	0	0	0

Källa: Egna beräkningar.

Åtgärden innebär att skatteutgiften för gåvor till anställda tillfälligt ökar under 2020. Den nuvarande skatteutgiften för gåvor är dock inte siffersatt i skrivelsen Redovisning av skatteutgifter 2020 (skr. 2019/20:98) eftersom uppgifter över skattefria gåvor till anställda inte särredovisas.

Effekter för företagen

För företagen innebär förslaget att de, utöver vad som är möjligt i dag, kan ge sina anställda gåvor upp till ett värde på 1 000 kronor utan att behöva betala socialavgifter och allmän löneavgift på värdet av gåvan. De förmånligare reglerna antas leda till ökad konsumtion och därmed innebära ökad omsättning för de företag som säljer gåvorna. Eftersom det saknas registeruppgifter på eventuella skattepliktiga eller skattefria gåvor som utges till anställda går det inte att uppge vilka företag, deras storlek eller bransch, som kan komma att påverkas av förslaget. Eftersom det rör sig om generella men tillfälliga regler för skattefrihet för gåvor till ett begränsat värde bedöms inte konkurrensförhållanden mellan olika företag påverkas. Det bedöms inte finnas skäl att ta särskild hänsyn till småföretag vid utformningen av förslaget.

Den administrativa bördan för företag som ger anställda gåvor upp till det maximala värdet bedöms minska eftersom dessa till följd av förslaget inte behöver redovisas i arbetsgivardeklarationen.

Effekter för enskilda och offentlig sektor

För enskilda innebär förslaget att mottagandet av en gåva till ett värde på upp till 1 000 kronor inte föranleder ökad inkomstbeskattning. Skattelättnaden för den enskilde till följd av förslaget beror på gåvans värde och marginalskatt.

För offentlig sektor innebär förslaget att stöd till det lokala näringslivet kan göras genom inköp av gåvor till ett begränsat värde till personalen utan att det föranleder förmånsbeskattning i form av arbetsgivaravgifter och inkomstskatt. De kommunala skatteintäkterna bedöms inte påverkas i någon högre grad till följd av den tillfälliga skattefriheten för gåvor.

Effekter för miljön

Förslaget bedöms inte ha några betydande effekter för miljön.

Effekter för sysselsättning

Förslaget bedöms ha marginellt positiva effekter på sysselsättningen genom ökad konsumtion.

Effekter för inkomstfördelningen och den ekonomiska jämställdheten

Det finns inte några registeruppgifter över mottagare av skattefria och skattepliktiga gåvor i anslutning till sin anställning. Vilka personer som kan komma att gynnas av förslaget är därmed svårbedömt. Eftersom värdet på den skattefria gåvan är begränsat bedöms dock förslaget inte ha några betydande effekter för inkomstfördelningen eller för den ekonomiska jämställdheten.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket kommer att behöva uppdatera internt och externt informationsmaterial och förslaget kan förväntas leda till ett ökat antal frågor från arbetsgivare och enskilda. Förslaget kan också komma att medföra ett ökat antal omprövningar av arbetsgivardeklarationer vilket innebär att viss tid kan tillkomma för ärendehantering. Tillkommande kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms inte medföra att antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna kommer att påverkas i någon större utsträckning.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten och reglerna för statligt stöd.

5 Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd

5.1 Befintliga regler om tillfälliga anstånd

Regeringen har med anledning av coronavirusets spridning och dess konsekvenser föreslagit ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i två extra ändringsbudgetar för 2020. Nedan beskrivs relevanta delar om s.k. tillfälliga anstånd i den lagen, med beaktande av de ändringar som har trätt i kraft den 30 mars 2020 (se prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194) och den 6 april 2020 (se prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204).

Av 1 § framgår bl.a. att Skatteverket efter ansökan får bevilja anstånd med inbetalning av dels arbetsgivares sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis, som gäller redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020. Anståndet får beviljas för högst tre redovisningsperioder för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt. För

mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst en redovisningsperiod. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

I 1 a § finns en motsvarande möjlighet för den som redovisar mervärdesskatt helårsvis att få anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som ska deklarerar under perioden 27 december 2019–17 januari 2021. Anstånds-möjligheten gäller för en redovisningsperiod, dvs. ett beskattningsår. Anstånd kan beviljas i upp till ett år.

Enligt 2 § ska anstånd beviljas om inte särskilda skäl talar emot det.

Skatteverket ska vidare återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det (3 §). Anståndsbeloppet ska då betalas senast den förfallodag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Den som har beviljats anstånd ska betala den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd (4 §).

Av 5 § följer vidare att den som har beviljats anstånd även ska betala en anståndsavgift, utöver ränta. Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndsbeloppet senast ska vara inbetalt.

5.2 Anståndsavgiften ska sänkas och inte tas ut de sex första månaderna

Regeringens förslag: Anståndsavgift ska tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut vara sammanlagt högst sex kalendermånader.

Anståndspromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Förvaltningsrätten i Uppsala, Kammarrätten i Stockholm, Konjunkturinstitutet, Kronofogdemyndigheten, Riksgäldskontoret och Skatteverket tillstyrker förslaget. Flera remissinstanser, däribland Ekonomistyrningsverket, Justitiekanslern och Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), har inga invändningar mot förslaget. FAR, Företagarna, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Näringslivets Skatte-delegation, till vilken även Föreningen Svenskt Näringsliv ansluter sig (förkortat NSD m.fl.), och Småföretagarnas Riksförbund anser att anståndsavgiften bör tas bort för hela anståndsperioden. FAR framför även att en möjlighet till anstånd för kommande perioder bör övervägas och har utöver detta synpunkter på den brådskande beredningen. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) önskar också att det ska tydliggöras om det skatte-

rättsliga företrädaransvaret är tillämpligt på de skatter och avgifter som anstånden avser. Småföretagarnas Riksförbund framför en liknande synpunkt. NSD m.fl. anför även att en översyn av bestämmelserna om kostnadsränta bör genomföras i syfte att bl.a. sänka räntesatsen, och att det bör klargöras vad som avses med ”samma skatter” vid beviljandet av ett nytt anstånd. Konjunkturinstitutet framför att ett alternativ för att stärka företagens likviditet än mer i den ansträngda situationen är att förlänga den period då anståndsavgiften inte ska tas ut. Skatteverket lämnar vissa författningstekniska synpunkter avseende bestämmelserna om den avgiftsfria perioden. *Srf konsulterna* anser att det finns anledning att ifrågasätta att inte en motsvarande period om sex månader ska gälla även för kostnadsräntan.

Skälen för regeringens förslag: I propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132) uttalade regeringen att den följer frågan om räntans storlek och kan komma att agera för att justera räntan om den nuvarande krisen får ett mer utdraget förlopp (s. 35). Det finns nu anledning att återkomma till denna fråga.

Riksdagen har vidare ställt sig bakom det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den sammantagna ränta som ska betalas vid anstånd med inbetalning av skatt (bet. 2019/20:FiU51 punkt 2 b, rskr. 2019/20:199). Riksdagen anför bl.a. att den sammantagna räntan är för hög och att detta är problematiskt i synnerhet för många små och medelstora företag som är i kris.

Den som har beviljats ett s.k. tillfälligt anstånd ska betala dels den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) gäller vid anstånd, dels en anståndsavgift. Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent på det beviljade anståndsbeloppet per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas (se avsnitt 5.1).

Ett sätt att i ännu högre grad underlätta för skattskyldiga, i synnerhet små och medelstora företag, i den rådande situationen skulle kunna vara att sänka räntesatsen för kostnadsräntan. Det bör dock understrykas, bl.a. med anledning av vad *NSD m.fl.* och *Srf konsulterna* framför, att ändringar av bestämmelserna om kostnadsräntan bedöms medföra flera betydande utmaningar av främst teknisk och administrativ natur, bl.a. eftersom kostnadsräntan följer den beräkningsstruktur för kostnadsränta som gäller i hela skattekontosystemet. Regeringen bedömer att en mer effektiv och ändamålsenlig lösning för att snabbt underlätta för skattskyldiga är att sänka nivån på anståndsavgiften. Det föreslås även att detta ska kombineras med införandet av en inledande period under vilken anståndsavgift inte ska tas ut, vilket också bedöms skapa incitament för att betala tillbaka anståndsbeloppet tidigare än vad som annars hade varit fallet. Dessa förslag bedöms sammantaget förkorta tiden med likviditetsbrist för dem som har beviljats anstånd genom att utgifterna inte blir lika stora när anståndsbeloppet ska betalas tillbaka. Förslagen innebär att den sammantagna ränte- och avgiftsnivån under anståndstiden sänks. Förslagen kan också innebära att fler företag väljer att utnyttja den möjlighet till likviditetsförstärkning som erbjuds genom anstånd. Mot bakgrund av vad riksdagen har anfört, och med hänsyn till avvägningen mellan att å ena sidan ytterligare underlätta för skattskyldiga och att å andra sidan säkerställa statens kompensation för uppbördsförlusterna, bedöms det lämpligt att

anståndsavgiften ska tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp och först från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. Det föreslås med andra ord bl.a. att anståndsavgiften inte ska tas ut under de sex första kalendermånaderna efter att anstånd beviljats.

Mot bakgrund av vad bl.a. *Företagarna*, *NSD m.fl.* och *Småföretagarnas Riksförbund* anför om ett slopande av anståndsavgiften vill regeringen lyfta fram följande. En utgångspunkt är att staten rent principiellt inte ska ge krediter på andra villkor än kreditgivare på marknaden. Vid kreditgivning tas räntor och avgifter ut som kompensation för bl.a. kreditförluster. De tillfälliga anstånden kommer att medföra att staten får större uppbördsförluster, bl.a. eftersom möjligheterna att bevilja de nu aktuella anstånden är större jämfört med de anstånd som regleras i skatteförfarandelagen. Anståndsavgiften utgör en kompensation för dessa ökade uppbördsförluster och de ökade kostnader för skattebetalarna som dessa medför (se avsnitt 5.5). Som nämns ovan har detta beaktats vid utformningen av det nu aktuella förslaget, samtidigt som en utgångspunkt är att förslaget ska syfta till att i ännu högre grad underlätta för skattskyldiga i det rådande läget.

I detta sammanhang bör nämnas att det kan förekomma fall där Skatteverket beviljar anstånd som avser samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd. Det kan t.ex. finnas anstånd som har en kortare anståndstid än ett år, på grund av att den skattskyldige själv har begärt det. Om ett nytt anstånd beviljas för samma skatter och avgifter, bör tidigare kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut beaktas vid bestämmandet av när anståndsavgiften ska börja tas ut för det nya anståndet. Om så inte sker skulle i vissa fall fler än sex kalendermånader utan anståndsavgift kunna uppkomma för anstånd som avser samma skatter och avgifter. Skattskyldiga som har beviljats anstånd med en kortare anståndstid än ett år och som därefter på nytt ansöker om anstånd för samma skatter och avgifter, skulle således kunna hamna i ett bättre läge än skattskyldiga som har beviljats anstånd med en anståndstid om ett år. Sådana effekter är inte önskvärda och ligger inte i linje med intentionerna med förslaget om att anståndsavgift inte ska tas ut under en viss period. Det föreslås därför att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut vara sammanlagt högst sex kalendermånader. Ett nytt anstånd ska anses avse samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, om det nya anståndet avser skatter och avgifter som faller inom samma skatte- och avgiftsslag och rör samma redovisningsperioder som det tidigare anståndet.

Skatteverket lämnar vissa författningstekniska förslag avseende bestämmelserna om den avgiftsfria perioden, i syfte att det tydligare ska framgå från vilken tidpunkt anståndsavgiften ska tas ut. I detta sammanhang bör följande nämnas. Av den nuvarande lydelsen av 5 § första stycket lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall följer bl.a. att anståndsavgift tas ut per kalendermånad från och med den första kalendermånaden efter att anstånd beviljats. I denna del föreslås det inte annat än att denna tidpunkt skjuts upp, på så sätt att anståndsavgiften ska tas ut per kalendermånad från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd har beviljats. Bedömningen är att det tillräckligt tydligt framgår av föreslagna bestämmelser från vilken tidpunkt anståndsavgiften ska tas ut.

Med anledning av Skatteverkets synpunkter bör det vidare lyftas fram att det av förslaget till ny 5 a § samma lag framgår att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader. Av 5 § första stycket följer, som nämns ovan, att denna period med kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut har sin början i den första kalendermånaden efter att anstånd beviljats. De föreslagna bestämmelserna innebär alltså att om ett nytt anstånd har beviljats, ska sådana kalendermånader då anståndsavgift inte har kunnat tas ut under den tidigare anståndstiden ”räknas bort” vid bestämmandet av när anståndsavgiften ska börja tas ut för det nya anståndet. Om sex sådana kalendermånader har förflutit, ska anståndsavgiften således börja tas ut från och med den första kalendermånaden efter att det nya anståndet beviljats. Även i denna del görs bedömningen att det tillräckligt tydligt framgår av de föreslagna bestämmelserna från vilken tidpunkt anståndsavgiften ska tas ut.

FAR anför att anstånd för närvarande bara kan sökas för skatt som har fastställts och att en möjlighet till anstånd för kommande perioder bör övervägas. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)* och *Småföretagarnas Riksförbund* framför vidare synpunkter om det skatterättsliga företrädaransvaret. Dessa frågor omfattas inte av detta lagstiftningsärende.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 5 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall och att en ny paragraf, 5 a §, införs i samma lag.

5.3 Skatteverket ska kunna återkalla anstånd på eget initiativ i vissa fall

Regeringens förslag: Skatteverket ska kunna återkalla anstånd helt eller delvis om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs, om beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter eller om det finns synnerliga skäl. Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån.

Anståndspromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Ekobrottsmyndigheten*, *Förvaltningsrätten i Uppsala*, *Kammarrätten i Stockholm*, *Kronofogdemyndigheten*, *Riksgäldskontoret* och *Skatteverket* tillstyrker förslaget. Flertalet remissinstanser, däribland *Domstolsverket*, *Förvaltningsrätten i Malmö*, *Justitiekanslern*, *Srf konsulterna*, *Stockholms universitet (Juridiska fakulteten)* och *Åklagarmyndigheten* har inga invändningar mot förslaget. *FAR* anser att det bör klargöras att betalningsproblem som uppstår efter att anstånd beviljats inte utgör synnerliga skäl för återkallelse. *Företagarna* anser att en ytterligare grund för återkallelse vid oriktiga uppgifter, som går utöver de möjligheter som finns i förvaltningslagen, inte bör införas. *Företagarna* avstyrker även förslaget att anstånd ska kunna återkallas om det finns synnerliga

skäl, och anför bl.a. att det är alltför vagt och ospecificerat samt att det ur ett rättssäkerhetsperspektiv inte är rimligt att anstånd ska kunna återkallas innan beslut om näringsförbud har fattats. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)* anför bl.a. att det är rimligt att Skatteverket ska kunna återkalla anstånd i vissa fall, samtidigt som det finns en osäkerhetsfaktor som innebär att även ärliga företag inte kan vara säkra på att deras anstånd kvarstår. *Riksdagens ombudsmän (JO)* anför att det inte framgår av promemorian varför det anses finnas ett behov av att dubblera återkallelsegrunden om oriktiga eller vilseledande uppgifter, samt att det vore önskvärt med ytterligare vägledning om i vilka situationer återkallelse på grund av synnerliga skäl skulle kunna komma i fråga. *Sveriges advokatsamfund* anser att återkallelsemöjligheterna bör begränsas något och anför bl.a. att subjektiva omständigheter, såsom oriktiga eller vilseledande uppgifter och synnerliga skäl, i möjligaste mån bör undvikas. Samfundet kan dock acceptera att anstånd ska kunna återkallas om det finns synnerliga skäl, med hänsyn till att anståndsregleringen inte ska kunna missbrukas av företag som används som verktyg för ekonomisk brottslighet.

Skälen för regeringens förslag: Möjligheten att beviljas anstånd enligt lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall syftar till att i möjligaste mån hjälpa företag som i grunden är sunda och livskraftiga över en tillfällig, svår period med akut likviditetsbrist. Anståndsmöjligheten får dock inte innebära att företag som missköter sin ekonomi eller är oseriösa på annat sätt gynnas (se prop. 2008/09:113 s. 8 och 9).

Av 3 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att Skatteverket ska återkalla ett anstånd helt eller delvis endast om den skattskyldige själv begär det. Enligt denna lag har Skatteverket således inga uttryckliga möjligheter att återkalla anstånd på eget initiativ. Avsaknaden av sådana möjligheter bör ses i ljuset av att det har kommit in ett mycket stort antal ansökningar om s.k. tillfälliga anstånd till Skatteverket. Enligt uppgift från Skatteverket har totalt ca 35 300 ansökningar kommit in till myndigheten fram till och med den 5 maj 2020. Detta kan ställas i relation till att totalt ca 6 900 ansökningar beviljades när en motsvarande anståndsmöjlighet fanns från mars 2009 till januari 2011 i samband med finanskrisen. Detta ställer mycket höga krav på att myndigheten snabbt kan handlägga dessa ansökningar, för att sökandena i tid ska kunna få den hjälp som ett anstånd innebär. Bedömningen är att detta sammantaget medför en risk för att anståndsmöjligheten missbrukas av oseriösa aktörer. Regeringen bedömer därför att det är angeläget att Skatteverket i vissa fall ska kunna återkalla anstånd helt eller delvis på myndighetens eget initiativ. Möjligheten att återkalla anstånd bör dock inte sträckas alltför långt, bl.a. med hänsyn till att ett beviljat anstånd i grunden är att anse som ett gynnande förvaltningsbeslut men även mot bakgrund av den svåra ekonomiska situation som många skattskyldiga befinner sig i till följd av coronavirusets spridning (se även avsnitt 5.4).

När det gäller frågan i vilka fall Skatteverket ska kunna återkalla anstånd görs bedömningen att en sådan möjlighet delvis bör knytas till förutsättningarna att beviljas anstånd. I detta sammanhang kan det nämnas att en grund för återkallelse med denna koppling finns för anstånd som beviljas med stöd av skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. Av 63 kap. 22 § SFL framgår bl.a. att Skatteverket får återkalla ett anstånd eller sätta ned anståndsbeloppet om förhållandena har ändrats väsentligt

sedan anstånd beviljats. Denna befogenhet tar sikte på sådana förändringar som innebär att den skattskyldige inte längre uppfyller förutsättningarna för ett beviljat anstånd (se prop. 2010/11:165 s. 1042).

Anståndsregleringen i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall är generell utformad. Det anges dock i 2 § att anstånd ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Med särskilda skäl avses bl.a. fall där den skattskyldige har mer än försumbara skulder som är överlämnade till indrivning eller att omständigheter föreligger hos den skattskyldige som skulle kunna medföra återkallelse av godkännande för F-skatt (se prop. 2008/09:113 s. 14 och 15). Av 9 kap. 4 § SFL jämförd med 9 kap. 1 § SFL framgår att Skatteverket ska återkalla ett godkännande för F-skatt bl.a. om det finns skäl原因 att anta att näringsverksamhet varken bedrivs eller kommer att bedrivs, om innehavaren inte har redovisat eller betalat skatter eller avgifter i en utsträckning som inte är obetydlig eller om innehavaren har näringsförbud eller är försatt i konkurs.

Omständigheter av nu nämnda slag kan alltså medföra att en skattskyldig inte beviljas anstånd. Regeringen bedömer att det är rimligt att vissa av dessa omständigheter även ska kunna ligga till grund för en återkallelse av ett beviljat anstånd. I detta sammanhang kan det åter nämnas att syftet med de tillfälliga anstånden är att hjälpa seriösa företag som i grunden är sunda och livskraftiga företag över en tillfällig, svår ekonomisk period. Mot bakgrund av att möjligheten att återkalla anstånd inte bör sträckas alltför långt görs bedömningen att grunderna för återkallelse bör begränsas till bl.a. sådana situationer där det är uppenbart att syftet med anståndsmöjligheten inte uppfylls. Det föreslås därför att Skatteverket ska kunna återkalla anstånd helt eller delvis om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs.

Skatteverket bör även kunna återkalla ett beslut om anstånd helt eller delvis om beslutet är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Det bör här understrykas, bl.a. med anledning av vad *Företagarna* och *Sveriges advokatsamfund* anför, att det följer av 37 § andra stycket 3 förvaltningslagen (2017:900) att Skatteverket redan i dag kan återkalla ett beslut om anstånd om de nu angivna förutsättningarna är uppfyllda. Den nu föreslagna återkallelsegrunden går inte heller utöver den motsvarande grunden i förvaltningslagen. Med anledning av vad *JO* anför bör det även nämnas att syftet med det aktuella förslaget är att åstadkomma en anståndsreglering som är mer ändamålsenlig och överblickbar för den enskilde.

Det bedöms vidare att Skatteverket helt eller delvis ska kunna återkalla anstånd om det finns synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses här rena undantagssituationer som faller utanför de ovan föreslagna grunderna för återkallelse. Det kan t.ex. röra sig om fall där det kan konstateras att det företag som beviljats anstånd har använts som ett verktyg för att begå ekonomisk brottslighet och där beslut om näringsförbud ännu inte har fattats. Regeringen anser, även med beaktande av vad *Företagarna* framför, att det är rimligt att ett anstånd ska kunna återkallas i fall som nu avses. Det ska dock betonas att avsikten med förslaget inte är att omständigheter som t.ex. att betalningssvårigheter har uppkommit efter att anstånd beviljats eller att någon näringsverksamhet inte bedrivs i sig ska kunna föranleda återkallelse enligt denna grund. Ett anstånd ska inte heller kunna återkallas enbart

på den grunden att ett godkännande för F-skatt har återkallats. Avsikten är således att denna grund för återkallelse ska tillämpas restriktivt.

Det ska slutligen även lyftas fram att anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall får beviljas för sådan avdragen skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som ska redovisas i vissa deklara-tioner som anges i lagen. Det är således storleken på de skatter och avgifter som har redovisats i sådana deklara-tioner som avgör hur stort anstånds-beloppet kan vara. Dessa skatter och avgifter kan dock i vissa fall komma att sättas ned efter att anstånd har beviljats. En sådan situation kan t.ex. aktualiseras om Skatteverket genom ett omprövningsbeslut sätter ned de skatter och avgifter som anståndet avser. Regeringen anser att storleken på anståndsbeloppet som utgångspunkt bör bestämmas utifrån storleken på de skatter och avgifter som anståndet avser. Om de skatter och avgifter som anståndet gäller för har satts ned efter att anstånd beviljats, bör Skatteverket därför uttryckligen kunna återkalla anståndet i motsvarande mån. En sådan återkallelse innebär att anståndsbeloppet sätts ned så att det motsvarar de skatter och avgifter som anståndet avser.

I 9 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall anges bl.a. att Skatteverkets beslut enligt denna lag överklagas enligt bestämmelserna i 67 kap. SFL. Av detta följer att Skatteverkets beslut om återkallelse av anstånd får överklagas till förvaltningsrätten.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 3 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

5.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagen ska träda i kraft den 1 juni 2020. Lagen ska tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020.

Anståndsromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Uppsala, Kammarrätten i Stockholm, Konjunkturinstitutet, Riksgäldskontoret och Skatteverket* tillstyrker förslaget. Flertalet remissinstanser, däribland *Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Justitiekanslern, Srf konsulterna* och *Stockholms universitet (Juridiska fakulteten)*, har inga invändningar mot förslaget. *Riksdagens ombudsmän (JO)* anser att det befintliga underlaget inte ger stöd för slutsatsen att en retroaktiv tillämpning av återkallelsemöjligheterna skulle vara godtagbar, bl.a. mot bakgrund av att en återkallelse kan få stora ekonomiska konsekvenser för enskilda. JO anför bl.a. att även om en bestämmelse inte träffas av regeringsformens uttryckliga förbud mot retroaktiv lagstiftning ska en retroaktiv tillämpning givetvis bara ske om det finns starka skäl som uppväger de konsekvenser detta får för de enskildas rättssäkerhet. Genom den föreslagna övergångsbestämmelsen görs en avvikelse från principen om gynnande besluts orubblighet, utan att det framgår vilka närmare överväganden som har gjorts i fråga om kraven på förutsebarhet och proportionalitet. *Småföretagarnas Riksförbund* anför att

lagändringarna som rör anståndsavgiften bör gälla retroaktivt från den dag då regeringen beslutade om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, dvs. från den 11 mars 2020. *Sveriges advokatsamfund* avstyrker att de föreslagna bestämmelserna om återkallelse i 3 § andra stycket lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall ska kunna tillämpas retroaktivt. Samfundet anför bl.a. att det inte framgår vilket behov det finns att kunna återkalla anstånd med retroaktiv verkan. Samfundet ifrågasätter även förenligheten med förbudet mot retroaktiv skattelagstiftning i regeringsformen.

Skälen för regeringens förslag: Ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Det föreslås därför att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juni 2020.

Förslaget att anståndsavgiften ska tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp och först från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats bör gälla alla anstånd som har beslutats med stöd av lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i dess lydelse från och med den 30 mars 2020. På så sätt kommer alla de anstånd som har beviljats med stöd av de bestämmelser om s.k. tillfälliga anstånd som har föranletts av coronakrisen att omfattas av ändringen. Med anledning av vad *Småföretagarnas Riksförbund* anför bör det här understrykas att anståndsavgiften enligt befintliga regler tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats, dvs. som tidigast från och med april 2020. Någon anståndsavgift kan således inte tas ut för kalendermånader som har infallit dessförinnan. Det är inte heller möjligt enligt de nu aktuella förslagen. Det ska även tilläggas att om en anståndsavgift redan har debiterats för kalendermånader från och med april 2020 kan ett belopp motsvarande avgiften krediteras på den skattskyldiges skattekonto efter ikraftträdandet den 1 juni 2020, genom ett omprövningsbeslut av Skatteverket.

Förslaget att de kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut får vara sammanlagt högst sex kalendermånader för anstånd som avser samma skatter och avgifter, bör även det gälla anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020. Om så inte vore fallet skulle i vissa situationer fler än sex kalendermånader utan anståndsavgift kunna uppkomma för anstånd som avser samma skatter och avgifter. Sådana effekter är inte önskvärda och ligger inte i linje med intentionerna med förslaget om att anståndsavgift inte ska tas ut under en viss period (se avsnitt 5.2).

Regeringen föreslår vidare att bestämmelserna om återkallelse ska kunna tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020. Förslaget innebär att Skatteverket efter ikraftträdandet av nu aktuella förslag i vissa fall kommer att kunna återkalla anstånd som har beviljats före ikraftträdandet. Det ska dock inledningsvis understrykas att anstånds-tiden för sådana anstånd kommer att fortsätta löpa fram till dess att ett beslut om återkallelse fattas. Förslaget innebär således inte att anstånds-tiden kortas ned med retroaktiv verkan.

Förslaget väcker frågan om den huvudregel i svensk förvaltningsrättslig praxis som innebär att gynnande förvaltningsbeslut i princip inte får återkallas. Denna huvudregel är dock försedd med ett antal undantag, se t.ex. 37 § andra stycket förvaltningslagen (2017:900). Regeln utgör inte heller något hinder mot att gynnande beslut upphävs med stöd av senare tillkomna lagstiftning, förutsatt att denna lagstiftning inte är uppenbart oförenlig

med regeringsformen eller i övrigt är behäftad med någon grundläggande brist (se RÅ 1999 ref. 76).

I 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen anges ett förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Förbudet innebär att skatt eller statlig avgift inte får tas ut i vidare mån än som följer av föreskrifter som gällde när den omständighet inträffade som utlöste skatt- eller avgiftsskyldigheten. Det nu aktuella förslaget har visserligen ett retroaktivt inslag, eftersom även anstånd som har beviljats före ikraftträdandet föreslås kunna återkallas i vissa fall. Det bör dock understrykas, bl.a. med hänsyn till vad *Sveriges advokatsamfund* anför, att den omständigheten att ett anstånd återkallas inte innebär annat än att den skatt eller avgift som anståndet avser ska betalas vid en tidigare tidpunkt än om anståndet hade fortsatt gälla. Att ett anstånd återkallas medför alltså inte att den skatt eller avgift som anståndet avser ska betalas med ett högre belopp än som följer av föreskrifter som gällde när skatt- eller avgiftsskyldigheten utlöstes. En återkallelse innebär vidare inte att kostnadsräntan och den eventuella anståndsavgiften tas ut med ett högre belopp än som följer av föreskrifter som gällde när skyldigheten att betala räntan och den eventuella avgiften utlöstes, dvs. när anståndet beviljades. Här bör lyftas fram att kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas med utgångspunkt i den faktiska anståndstidens längd. En återkallelse innebär att anståndstiden blir kortare, vilket i sin tur innebär att kostnadsräntan och den eventuella anståndsavgiften kommer att uppgå till ett lägre belopp än om anståndet hade fortsatt löpa den ursprungliga anståndstiden ut.

Med hänsyn till det ovanstående görs bedömningen att förslaget inte utgör en sådan förbjuden retroaktiv skattelagstiftning som avses i regeringsformen. Regeringen anser dock, i likhet med vad *JO* för fram, att en förutsättning för att kunna återkalla även anstånd som har beviljats före ikraftträdandet är att det finns starka skäl för en sådan möjlighet, även om förslaget inte träffas av regeringsformens uttryckliga förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Regeringen vill i detta sammanhang lyfta fram följande.

Enligt uppgift från Skatteverket har det kommit in totalt ca 35 300 ansökningar om s.k. tillfälliga anstånd fram till och med den 5 maj 2020, vilket bör ställas i relation till att totalt ca 6 900 ansökningar beviljades när en motsvarande anståndsmöjlighet fanns i samband med finanskrisen (se avsnitt 5.3). Det bedöms att en stor del av det totala antalet tillfälliga anstånd kommer att utgöras av anstånd som kommer att ha beviljats före ikraftträdandet av nu aktuella förslag, dvs. fram till och med den 31 maj 2020. Den exceptionella situation som råder ställer mycket höga krav på att Skatteverket snabbt kan handlägga dessa ansökningar, för att sökandena i tid ska kunna få den hjälp som ett anstånd innebär. Regeringen bedömer vidare att det finns en förhöjd risk att oseriösa aktörer flyttar fram sina positioner i det rådande läget, inte minst när det gäller de åtgärder som har vidtagits för att underlätta för enskilda med anledning av de ekonomiska följderna av virusutbrottet. Här bör lyftas fram att ett missbruk av anståndsmöjligheten kan leda till att oseriösa aktörer tillskansar sig ansevliga belopp av allmänna medel under den tillfälliga period då anståndsmöjligheten finns. Ett missbruk av anståndsmöjligheten riskerar även att möjliggöra finansiering av brottslig verksamhet och att urholka förtroendet för skattesystemet i stort.

Regeringen vill också understryka att förslagen om återkallelse är snävt utformade (se avsnitt 5.3). Här bör åter nämnas att förslaget att anstånd ska kunna återkallas på grund av näringsförbud eller konkurs anknyter till de omständigheter som kan ligga till grund för att en ansökan om anstånd avslås. I denna del föreslås det dock inte att sådana omständigheter i övrigt ska kunna föranleda en återkallelse, t.ex. att den skattskyldige har mer än försumbara skulder som är överlämnade till indrivning. Förslaget att ett anstånd ska kunna återkallas om den enskilde har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter motsvarar vidare den grund för återkallelse som finns redan i dag i 37 § andra stycket 3 förvaltningslagen. Det anges även att möjligheten att återkalla anstånd på grund av synnerliga skäl ska tillämpas restriktivt och i rena undantagsfall.

Regeringen vidhåller sammanfattningsvis att förslaget inte utgör en sådan förbjuden retroaktiv skattelagstiftning som avses i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. Förslaget bedöms även i övrigt vara förenligt med regeringsformen och, mot bakgrund av det ovanstående, med huvudregeln att gynnande förvaltningsbeslut i princip inte får återkallas. Regeringen anser att det är angeläget och proportionerligt att anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020 ska kunna återkallas efter ikraftträdandet i vissa angivna situationer.

Sammantaget föreslås det således att lagändringarna ska tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020.

5.5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagens effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet anför att de saknar möjlighet att behandla ärendet och avstår därför från att yttra sig. *Ekonomistyrningsverket (ESV)* anför att deras granskning hade underlättats om beräkningarna enklare hade kunnat härledas och om de indikationer som pekar mot att det uppskattade anståndsbeloppet kommer att överstigas hade redovisats. *Småföretagarnas Riksförbund* anför att promemorian visar på brister när det gäller förståelsen för företagande. Trots att syftet med anstånden är att avhjälpa likviditetsproblem nämns lönsamhet i konsekvensanalysen, vilket inte har något med likviditet att göra. Vidare framför *Småföretagarnas Riksförbund* att det inte redovisas något motiv för nivån på den valda anståndsavgiften.

När det gäller *ESV:s* synpunkt om redovisningen av beräkningarna av den offentligfinansiella effekten, görs en justerad beräkning i denna lagrådsremiss som dels utgår från den i vårbudgeten presenterade ränteprog-nosen, dels är mer utförlig i sin härledning och beskrivning. När Finansdepartementet tog fram promemorian visade Skatteverkets statistik att det totala beslutade anståndsbeloppet steg i snabb takt. Statistiken uppfattades som en indikation på att det underlag som den offentligfinansiella effekten beräknats utifrån kunde vara underskattad. Efter promemorians framtagande har det visat sig att statistiken innehöll vissa fel. När statistiken justerats går det att konstatera att den ligger i linje med den uppskattning av anståndsbeloppet som gjordes i promemorian, ca 27 miljarder kronor.

När det gäller de synpunkter som framförs av Småföretagarnas Riks-förbund och kommentaren om likviditet och lönsamhet kan följande förtydligande göras. Motivet för införandet av möjligheterna till anstånd är att underlätta för företag att överbrygga en period av tillfällig likviditetsbrist. När det gäller förslaget om en sänkning av nivån på anståndsavgiften finns däremot ett syfte att påverka företagets lönsamhet. Genom sänkningen av nivån på anståndsavgiften kommer det samlade anståndsbeloppet och anståndsavgiften att vara mindre, vilket medför att företagen snabbare kommer att nå lönsamhet efter att perioden med likviditetsproblem är över. När det gäller nivån på anståndsavgiften är en utgångspunkt att staten rent principiellt inte ska ge krediter på andra villkor än kreditgivare på marknaden. Vid kreditgivning tas räntor och avgifter ut som kompensation för bl.a. kreditförluster. De tillfälliga anstånden kommer att medföra att staten får större kostnader för uppborädsförluster. Anståndsavgiften utgör en kompensation för de ökade uppborädsförlusterna (se även avsnitt 5.2).

Bakgrund

Syftet med de tillfälliga anstånden är att snabbt dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för företag i följderna av utbrottet av det nya coronaviruset. De tillfälliga anstånden riktar sig mot företag som i grunden är sunda och livskraftiga och som har förutsättningar att fortsätta bedriva sin verksamhet om de får hjälp att överbrygga en period av likviditetsbrist.

En uttalad princip vid införandet av de tillfälliga anstånden 2009 var att den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften inte ska understiga en normal marknadsränta och att anstånden inte ska kunna användas som ett billigare alternativ än lån på kreditmarknaden. När möjligheten till tillfälliga anstånd återinfördes genom propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132) var utgångspunkten i detta avseende densamma som när de tillfälliga anstånden infördes 2009.

Ett motiv för staten att ta ut en ersättning för anstånden som ligger i nivå med en marknadsränta är att full kompensation därmed erhålls för förväntade kreditförluster. I den rådande situationen finns det dock en del praktiska svårigheter när kostnadsräntan och anståndsavgiften ska jämföras med en marknadsränta. En svårighet är att viruspandemin medför en ökad osäkerhet på kreditmarknaden, vilket bl.a. gör det problematiskt att bestämma en räntenivå som speglar en marknadsmässig kompensation för kreditrisken och andra kostnader som är förenade med kreditgivningen. En annan svårighet med jämförelsen är att staten som kreditgivare har andra förutsättningar än övriga aktörer på kreditmarknaden, bl.a. vad gäller kapitalkostnad, kreditrisk och administrativa kostnader. I alla tre avseenden har staten ofta bättre förutsättningar än övriga aktörer. Statens kapitalkostnad är förhållandevis liten eftersom räntan på statspapper är låg. När det gäller kreditrisken för skatter har staten en viss fördel genom ett effektivt uppboräds- och indrivningssystem. Även när det gäller de administrativa kostnaderna har staten en fördel. När kreditgivningen sker genom beskattningen finns en befintlig effektiv struktur i skattesystemet och skatteadministrationen. Av det skälet finns det anledning att nu delvis

frånga målsättningen att den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften ska spegla en marknadsmässig ränta.

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med att sätta ned anståndsavgiften till 0,2 procent per månad och samtidigt ta ut anståndsavgiften först från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats är att justera reglerna, så att avvägningen mellan att å ena sidan ge stöd till företag med tillfälliga likviditetsproblem och att å andra sidan se till att staten får kompensation för uppbördsförlusterna blir mer balanserad.

Om inte denna justering görs finns en risk att många företag som i grunden är sunda och livskraftiga får en alltför lång period med låg eller ingen lönsamhet, även när inkomsterna ökar efter att viruspandemin är över. Det kan även innebära att företag som har förutsättningar att fortleva avstår från att använda anståndsmöjligheten av kostnadsskäl.

Offentligfinansiell effekt

Den offentligfinansiella effekten som beskrivs nedan utgörs av den föreslagna nedsättningen av anståndsavgiften och avgiftsfriheten i förhållande till de sedan tidigare införda reglerna om tillfälliga anstånd (prop. 2019/20:132).

Den offentligfinansiella effekten redovisas i två steg. Först sammanfattas beräkningen av den offentligfinansiella effekten av de tillfälliga anstånden som redan införts. Därefter beräknas och beskrivs effekten av nedsättningen av anståndsavgiften.

Offentligfinansiell effekt av införandet av tillfälliga anstånd

Vid beräkningen av den offentligfinansiella effekten av införandet av möjligheten till tillfälliga anstånd uppskattades det totala anståndsbeloppet till 27 miljarder kronor. Anståndsbeloppet uppskattades genom en uppskrivning av det samlade anståndsbelopp som medgavs under finanskrisen 2009.

Uppskattningen av den offentligfinansiella effekten av införandet av tillfälliga anstånd bygger på att anstånden utnyttjas under ett år. Den offentligfinansiella effekten består av ett antal deffekter. Den första är statens kapitalkostnad. Den andra är statens kreditkostnad i form av uppbördsförluster. Den tredje är statens kompensation i form av kostnadsränta och anståndsavgift, som främst avser att täcka den ökning av uppbördsförlusterna som blir följderna av anstånden. Bakom effekten på uppbördsförlusterna finns dock två motverkande effekter. Dels ökar uppbördsförlusterna eftersom tiden mellan att skatten redovisas och betalas blir längre, dels blir uppbördsförlusterna mindre än de annars hade blivit eftersom företag med tillfälliga likviditetsproblem kan undvika konkurs genom att skjuta på sin betalning av skatt.

Statens kapitalkostnad antas motsvara räntan på femåriga statsobligationer. Kapitalkostnaden beräknas till 171 miljoner kronor¹. Den

¹ 27 000 x 0,63%

samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas uppgå till 1 260 miljoner kronor². Den samlade nettoeffekten på uppbördsförlusterna är mycket svår att uppskatta men antogs motsvara den summa som staten tar ut som kompensation i form av kostnadsränta och anståndsavgift, dvs. 1 260 miljoner kronor. Detta antagande får anses vara rimligt också från utgångspunkten att nivån på kostnadsräntan och anståndsavgiften har satts för att motsvara en marknadsmässig ränta, och att en sådan ska spegla den risk som kreditgivaren tar.

Sammantaget uppgår den offentligfinansiella nettoeffekten av införandet av tillfälliga anstånd till 171 miljoner kronor (171 + 1 260 – 1 260), där hälften antas belöpa på 2020 och hälften på 2021.

Offentligfinansiell effekt av nedsättning av anståndsavgift

Bedömningen är att det inte finns anledning att revidera den tidigare uppskattningen av det totala anståndsbeloppet. Skatteverket har beslutat om s.k. tillfälliga anstånd till ett samlat anståndsbelopp om cirka 25 miljarder kronor, vilket bedöms ligga i linje med den uppskattning som gjorts. Vid framtagandet av promemorian gjordes bedömningen att Skatteverkets statistik indikerade att uppskattningen av det totala anståndsbeloppet kunde vara i underkant. Det har dock visat sig att statistiken inte var helt korrekt vilket medför att denna bedömning inte längre är aktuell. I denna lagrådsremiss görs dock en justerad beräkning av kapitalkostnaden jämfört med vad som remitterats. Detta med anledning av den senaste prognosen över räntan på den femåriga statsobligationen, som i 2020 års vårproposition (prop. 2019/20:100) prognostiseras till -0,30 procent. Kapitalkostnaden beräknas till -81 miljoner kronor³ (eftersom räntan är negativ är kapitalkostnaden negativ). Även beräkningen av den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften samt uppbördsförlusten måste justeras för den nya prognosen av räntan på den femåriga statsobligationen. Anledningen till det är att den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften, och därmed också den samlade effekten på uppbördsförlusten som de antas spegla, nuvärdesberäknas utifrån räntan på den femåriga statsobligationen. Justeringen av nuvärdeberäkningen medför en effekt om +30 miljoner kronor⁴.

Införandet av en sex månaders avgiftsfri period och en sänkning av anståndsavgiften bedöms inte i sig påverka det samlade anståndsbeloppet. Därmed påverkas inte de samlade uppbördsförlusterna, utan endast den samlade anståndsavgiften. Den offentligfinansiella effekten av den minskade anståndsavgiften beräknas till -658 miljoner kronor⁵, fördelat med hälften vardera på 2020 och 2021. Till detta kommer den justerade beräkningen av statens kapitalkostnad, + 81 --171= +252 miljoner kronor

² Räntesatsen beräknas som summan av den månatliga kostnadsräntan och anståndsavgiften (1,25/12 + 0,3 = 0,4042). Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas som: $\sum_{t=1}^{12} (27\ 000 \times 0,004042) / 1,0063^t$

³ 27 000 x -0,3%

⁴ $\sum_{t=1}^6 \frac{27\ 000 \times 0,003}{1,0063^t} + \sum_{t=7}^{12} \frac{27\ 000 \times 0,001}{1,0063^t} - \sum_{t=1}^6 \frac{27\ 000 \times 0,003}{0,997^t} - \sum_{t=7}^{12} \frac{27\ 000 \times 0,001}{0,997^t} = +30$

⁵ $\sum_{t=7}^{12} \frac{27\ 000 \times 0,002}{0,997^t} - \sum_{t=1}^{12} \frac{27\ 000 \times 0,003}{0,997^t} = -658$

och den justerade nuvärdesberäkningen +30 miljoner kronor, som fördelas med hälften vardera på 2020 och 2021.

Tabell 5.1 Offentligfinansiell effekt

Miljarder kronor

	Effekt från	Brutto- effekt	Nettoeffekt		Varaktig effekt
		2020	2020	2021	
Sänkning av anståndsavgift och uttag från månad sju	2020-04-09	-0,33	-0,33	-0,33	0
Justerad beräkning kapitalkostnad	2020-04-09	+0,25	+0,25	0	0
Justerad nuvärdesberäkning	2020-04-09	+0,01	+0,01	+0,01	0

Effekter för företag

Anstånd med betalning av skatt och arbetsgivaravgifter ger företag som får tillfälliga likviditetsproblem en möjlighet att överbrygga en period av lägre inkomster. Förslaget om en avgiftsfri period gynnar dessa företag eftersom det minskar deras kostnader för anstånden. På så sätt förbättras förutsättningarna för att företagens lönsamhet bibehålls och risken för konkurs minskar ytterligare.

Beräkningarna av den offentligfinansiella effekten är en statisk beräkning som inte tar hänsyn till en eventuell ökning av antalet företag som ansöker om anstånd med anledning av en avgiftsfri period. Det är rimligt att anta att en sänkt kostnad för anstånd kommer innebära att fler företag ansöker om anstånd än vad som annars hade varit fallet, men eftersom det saknas uppskattningar om hur stor en sådan ökning kan vara bedöms en statisk beräkning ge en god preliminär uppskattning av åtgärdens effekt på de offentliga finanserna. En annan aspekt är att företag som inte hade någon möjlighet att betala den tidigare, högre avgiften kan ha möjlighet att göra det med den lägre avgiften. Sådana företag skulle gynnas av förslaget, eftersom det ger också dem en möjlighet att lösa ett tillfälligt likviditetsproblem och på så sätt undvika konkurs.

De företag som har möjlighet att ansöka om anstånd är dels arbetsgivare med lönekostnader, dels företag som är skattskyldiga för mervärdesskatt. Totalt finns ca 280 000 företag som har en eller fler anställda och ca 1,1 miljoner företag som är mervärdesskatteregistrerade. Även företag som inte utnyttjar möjligheten att få anstånd kan komma att gynnas av förslaget genom att deras kunder och leverantörer får förbättrad likviditet genom anstånd.

Effekter för inkomstfördelningen och den ekonomiska jämställdheten

Möjligheten till anstånd förväntas medföra att fler företag kommer att klara den tillfälliga likviditetsbrist som följer av viruspandemin. Av detta

följer att fler kommer att kunna behålla sin försörjning, vilket gör att inkomstskillnaderna blir mindre än de skulle bli utan möjligheten till anstånd. Den avgiftsfria perioden bedöms bidra till detta ytterligare. Förslaget riktar sig i huvudsak till näringslivet där män har sin anställning i högre grad än kvinnor. En följd av detta är att de arbeten som räddas genom förslaget i högre grad tillhör män än kvinnor. Det medför i sin tur att en större del av de samlade inkomsterna, som förslaget säkerställer, hänförs till en större del på gruppen män än på gruppen kvinnor.

Effekter för sysselsättning

De tillfälliga anstånden förväntas stärka förutsättningarna för bibehållen sysselsättning på kort sikt genom att företagets likviditet stärks, vilket i sin tur minskar behovet av uppsägningar och risken för företagskonkurser. Genom att ta ut anståndsavgift först från och med den sjunde månaden minskar kostnaden för de företag som använder denna möjlighet, vilket bidrar ytterligare för företagen att behålla sin personal.

Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslaget förväntas medföra tillkommande kostnader för Skatteverket för t.ex. informationsinsatser och justering av systemstöd, och därutöver även vissa tillkommande kostnader för ärendehantering och kontroll. Skatteverket uppskattar de tillkommande kostnaderna till 1,2 miljoner kronor. Kostnaderna ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar för Skatteverket.

När det gäller effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna görs bedömningen att det främst är bestämmelsen om att anstånd i vissa fall ska kunna återkallas av Skatteverket som skulle kunna leda till att vissa beslut överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Det bedöms dock att det inte finns anledning att räkna med någon nämnvärd ökning av antalet mål. Eventuella tillkommande kostnader ska därför hanteras inom befintliga ekonomiska ramar för Sveriges Domstolar.

Övriga effekter

Förslaget förväntas inte medföra några effekter för offentlig sektor i allmänhet och miljön.

6 En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete samt ytterligare kontrollåtgärder

6.1 Bakgrund

Allmänt om stöd vid korttidsarbete

Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Den 1 januari 2014 trädde ett system med statligt stöd vid korttidsarbete i

kraft (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Stöd enligt det systemet får endast lämnas om det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående. Syftet med stödet är att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten. Reglerna för statligt stöd vid korttidsarbete innebär att staten, arbetsgivaren och arbetstagaren delar på kostnaderna för korttidsarbete. Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen (prop. 2013/14:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.17.5.1.3). Bestämmelserna om stöd finns i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete samt förordningen (2020:208) om stöd vid korttidsarbete.

Stödet aktiveras genom att regeringen meddelar föreskrifter för en stödperiod om tolv månader. Denna period kan förlängas en gång med tolv månader. Stödet administreras efter aktivering av Skatteverket.

Den 7 april 2020 trädde ett nytt system för stöd vid korttidsarbete i kraft (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199). Systemet är ett komplement till det tidigare systemet. Stöd enligt det nya systemet kan lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete. Det nya systemet gäller för tid fr.o.m. den 16 mars 2020. Stödet administreras av Tillväxtverket och lämnas efter att verket beslutat om godkännande för stöd. Ett godkännande får bara lämnas om

1. arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter,

2. de ekonomiska svårigheterna har orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll,

3. de ekonomiska svårigheterna inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas, och

4. arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

Stödperioden är begränsad till sex månader i följd med möjlighet till förlängning i ytterligare tre månader om de ekonomiska svårigheterna förväntas kvarstå efter de första sex månaderna. Den första stödmånaden ska infalla senast 45 dagar efter ett godkännande om stöd.

Efter aktivering eller godkännande ansöker arbetsgivaren om stöd (s.k. preliminärt stöd) som lämnas enligt tre fasta nivåer för arbetstids- och löneminskning.

Stöd kan lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte har kollektivavtal. För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstages arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till 20, 40 eller 60 procent av ordinarie arbetstid. Har ett centralt kollektivavtal om partiell arbetsbefrielse ingåtts ska arbetsbefrielsen motsvara arbetstidsminskningen. Staten står vid varje nivå för en tredjedel av lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter för den uteblivna arbetstiden medan återstoden fördelas mellan arbetstagare och arbetsgivare med olika inbördes fördelning beroende på nivån av arbetstidsminskning. Arbetstagens löneminskning ska uppgå till 12 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 20 procent, till 16 procent om arbetstidsminskningen är 40 procent och till 20 procent om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Underlaget för stöd beräknas genom att arbetstagarens ordinarie lön multipliceras med den avtalade arbetstidsminskningen enligt någon av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskningen samt med en individuell närvarokvot. Preliminärt stöd bestäms därefter genom att underlaget multipliceras med 43 procent.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att göra en avstämning för att fastställa ett slutligt stöd. Avstämningen innebär en jämförelse och bedömning av om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats överensstämmer med de angivna nivåerna i lagen och de avtal som slutits.

En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge handläggande myndighet tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. En arbetsgivare får föreläggas att fullgöra dessa skyldigheter och föreläggandet får förenas med vite, såvida inte det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

En tillfällig ökning av statens andel av kostnaden för korttidsarbete under 2020, s.k. korttidspermittering

För att möta arbetsgivarnas behov med anledning av spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har stödet för korttidsarbete som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket tillfälligt förstärkts, s.k. korttidspermittering. Förstärkningen innebär att staten under stödmånader som infaller under perioden den 16 mars 2020 till och med den 31 december 2020 står för tre fjärdedelar av den totala kostnaden. Löneminskningen ska då i stället för 12, 16 respektive 20 procent uppgå till 4, 6 respektive 7,5 procent om arbetstidsminskningen är 20, 40 respektive 60 procent. Förstärkningen innebär att preliminärt stöd bestäms genom att underlaget multipliceras med 98,6 procent.

Under 2020 gäller vidare att stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket kan lämnas för uppsägningstid, för verksamhet som huvudsakligen är finansierad av allmänna medel och där det ankommer på det allmänna att tillhandahålla verksamheten samt till arbetstagare som är familjemedlemmar till arbetsgivaren.

Nedsatta arbetsgivaravgifter

Den 6 april 2020 infördes ytterligare åtgärder på skatteområdet för att lindra de ekonomiska konsekvenserna för företag med anledning av spridningen av det nya coronaviruset (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204). En av åtgärderna innebär att arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften är nedsatta för ersättningar som ges ut under perioden 1 mars–30 juni 2020 så att endast ålderspensionsavgiften ska betalas. Nedsättningen gäller för upp till 30 anställda per företag och upp till en lönesumma om 25 000 kronor per anställd och månad. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften går att kombinera med stödet vid korttidsarbete.

Skatteverkets möjligheter att göra kontrollbesök

Förfarandet vid uttag av skatter och avgifter regleras i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. I skatteförfarandelagen finns bestämmelser om kontrollbesök avseende lagens system för kassaregister, personalliggare och torg- och marknadshandel, se 42 kap. 6–9 §§ SFL.

När det gäller systemet för personalliggare har Skatteverket möjlighet att göra oannonserade kontrollbesök i en verksamhetslokal för att kontrollera personalliggaren. Skyldighet att föra personalliggare gäller för den som bedriver verksamhet inom bygg-, restaurang-, frisör- eller tvätteribranschen samt inom service av motorfordon, kropps- och skönhetsvård och för livsmedels- eller tobaksgrossister.

Skatteverket får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att den som är eller kan antas vara skyldig att föra personalliggare eller inom byggbranschen tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras fullgör sina eventuella skyldigheter. Kontrollbesöket får bara genomföras i verksamhetslokaler eller på byggarbetsplatser. Kontrollbesök på en byggarbetsplats får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad (42 kap. 8 § SFL).

Syftet med kontrollen ska vara att kontrollera att det finns en personalliggare tillgänglig i verksamhetslokalen som uppfyller föreskrivna krav. I det ligger att Skatteverket ska kontrollera att de personer som vid kontrollbesöket är verksamma också är upptagna i personalliggaren. Det handlar alltså om att få en omedelbar bild av om dokumentations-skyldigheten följs (prop. 2010/11:165 s. 877 och prop. 2014/15:6 s. 94). Den som enligt ett beslut om kontrollbesök ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Detta eftersom en underrättelse i förväg skulle förta effekten av kontrollen (prop. 2010/11:165 s. 877 och 888). Underrättelse om beslutet ska dock lämnas så snart det kan ske utan att kontrollen förlorar sin betydelse (42 kap. 10 § SFL). Ett kontrollbesök ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan (42 kap. 11 § SFL).

Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Sedan 1998 har Skatteverket i uppgift att medverka i vissa brottsutredningar samt att bedriva underrättelseverksamhet avseende viss brottslighet. Den brottsbekämpande verksamheten bedrivs inom den s.k. skattebrottsenheten, som är organisatoriskt skild från andra verksamheter inom Skatteverket. Bestämmelser om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet finns i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet. Medverkan i brottsutredningar sker på begäran av och under ledning av åklagare medan underrättelseverksamheten bedrivs självständigt av Skatteverket. Verksamheten är begränsad till vissa brott som har anknytning till Skatteverkets övriga verksamhet, den s.k. brottskatalogen.

Av 1 § första stycket lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet framgår att brottskatalogen omfattar brott enligt skattebrottslagen (1971:69), brott mot låneförbudet i aktiebolagslagen (2005:551) och lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m., bokföringsbrott, brott enligt lagen (2014:836) om näringsförbud, brott enligt folk-

bokföringslagen (1991:481) och brott enligt lagen (2014:307) om straff för penningtvåtsbrott samt gärningar som faller under bedrägeribrotten i 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och brott enligt särskilt angivna bestämmelser i 4, 14 och 15 kap. brottsbalken (bl.a. olovlig identitetsanvändning, urkundsförfalskning och osant intygande), om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket.

Skatteverket får dessutom medverka vid undersökning av annat brott om åklagaren anser att det finns särskilda skäl för detta (1 § andra stycket).

Av 6 § framgår att Skatteverkets verksamhet enligt den aktuella lagen även omfattar att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet som avses i 1 § första stycket. Bestämmelsen i 6 § avser bl.a. den del av skattebrottsenhetens verksamhet som benämns underrättelseverksamheten.

6.2 Nya nivåer för arbetstids- och löneminskning

Regeringens förslag: För stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 införs för stöd vid korttidsarbete som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket en fjärde nivå för arbetstidsminskning respektive löneminskning. Under denna period får arbetstagarens arbetstidsminskning uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid. Arbetstagares löneminskning ska vid en sådan arbetstidsminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

Korttidspromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget, däribland *Ekonomistyrningsverket*, *Konjunkturinstitutet*, *If Metall*, *Sveriges akademikers centralorganisation (Saco)*, *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)*, *Svensk Handel*, *Unionen*, *Sveriges ingenjörer*, *Akavia*, *Svensk Scenkonst*, *Institutet för arbetsmarknadspolitisk forskning (IFAU)*, *Skatteverket* och *Tillväxtverket*.

Landsorganisationen i Sverige (LO), *Svenskt Näringsliv*, *Transportföretagen*, *Småföretagarnas riksförbund*, *Handelsanställdas förbund* och *Hotell- och restaurangfacket* anser att det bör vara möjligt att minska arbetstiden med 100 procent. Unionen och TCO bedömer att en högre nivå än 80 procent skulle öka risken för missbruk. Svenskt Näringsliv anser att även ersättningsgraden bör justeras så att kostnaderna minskar i samma utsträckning som arbetstidsminskningen. LO, Handelsanställdas förbund och Hotell- och restaurangfacket är kritiska till att arbetstagaren bär en större andel av kostnaden vid 80-procentsnivån jämfört med 60-procentsnivån. IFAU anser att det är en fördel att det finns en skillnad i arbetstagarnas och arbetsgivarens ekonomiska incitament att gå ner ytterligare i tid då det minskar risken för missbruk. LO, Handelsanställdas förbund och Hotell- och restaurangfacket anser att det bör krävas kollektivavtal för att ta del av den nya fjärde nivån. *Almega*, *Kompetensföretagen*, *Innovationsföretagen*, *Transportföretagen* och *Akademikerförbundet SSR* anser att förstärkningen bör avse en längre period än tre månader. Saco,

Industriarbetsgivarna, Livsmedelsföretagen, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, TMF – Trä- och Möbelföretagen, Grafiska företagen och IF Metall anser att perioden kan behöva förlängas längre fram.

Flera remissinstanser efterfrågar ändringar och förtydliganden avseende andra delar av regelverket, det handlar bl.a. om vilka arbetsgivare som ska kunna få stöd, nivån på lönetaket, reglerna om beräkning av ordinarie lön och löneminskning, möjligheterna att ersätta frånvaro under tid med korttidsarbete samt vid vilka domstolar målen ska handläggas.

Skälen för regeringens förslag: Den påverkan som coronavirusets spridning har på såväl företag som samhällsekonomin är av unik karaktär. Det är angeläget att dämpa de negativa effekter som krisen ger upphov till och att underlätta bevarandet av arbetstillfällen i företag som möter kraftigt vikande efterfrågan. I samband med införandet av det förstärkta stödet vid korttidsarbete, s.k. korttidspermittering, uttalade regeringen att ett än mer flexibelt system där arbetstiden minskas med mer än 60 procent kunde övervägas (prop. 2019/20:132 s. 62).

Det framstår som lämpligt att tillfälligt förstärka systemet ytterligare genom att införa en ny högre nivå för arbetstidsminskning. *Landsorganisationen i Sverige (LO), Svenskt Näringsliv, Transportföretagen, Småföretagarnas riksförbund, Handelsanställdas förbund* och *Hotell- och restaurangfacket* anser att det bör vara möjligt att minska arbetstiden med 100 procent. Vid valet av nivå behöver hänsyn bl.a. tas till andra krisåtgärder i form av nedsatta arbetsgivaravgifter som går att kombinera med stödet vid korttidsarbete samt risken för fusk och missbruk. En nivå för arbetstidsminskning på 100 procent skulle medföra att arbetsgivaren i vissa fall skulle få ersättning för mer än 100 procent av lönekostnaderna vid den subventionsgrad som gäller för 2020 i kombination med de nedsatta arbetsgivaravgifterna. En sådan ordning bedöms inte vara lämplig. I likhet med *Unionen* och *TCO* anser regeringen att en nivå för arbetstidsminskning som överstiger 80 procent skulle öka risken för fusk och missbruk.

Utöver de befintliga nivåerna för arbetstidsminskning på 20, 40 och 60 procent föreslår regeringen därför att det för en begränsad tid ska vara möjligt att avtala om och få stöd för en arbetstidsminskning på 80 procent. Regeringen anser, till skillnad från *Svenskt Näringsliv*, att staten på samma sätt som gäller för de befintliga nivåerna även vid 80 procents arbetstidsminskning bör svara för 75 procent av kostnaden för arbetstidsminskningen.

Frågan är därefter vilken nivå på löneminskning och därmed fördelning av kostnaden mellan arbetstagare och arbetsgivare som bör knytas till den nya nivån för arbetstidsminskning. Vid valet av nivåer för löneminskning vid förstärkningen av stödet vid korttidsarbete var utgångspunkten att förhållandet mellan arbetsgivarens och arbetstagarens andel av kostnaden skulle vara detsamma som enligt de ordinarie reglerna för stöd vid korttidsarbete (prop. 2019/20:132 s. 62). Vid en arbetstidsminskning på 60 procent står arbetstagaren för 12,5 procent av kostnaden och arbetsgivaren för 12,5 procent av lönekostnaden för den uteblivna arbetstiden. Det innebär för arbetstagarens del en löneminskning med 7,5 procent.

LO, Handelsanställdas förbund och Hotell- och restaurangfacket anser att fördelningen inte bör ändras mellan arbetstagare och arbetsgivare vid

80-procentsnivån jämfört med 60-procentsnivån. Om arbetstidsförkortningen utökas till 80 procent kan det dock enligt regeringens mening finnas skäl att jämfört med 60-procentsnivån låta arbetstagaren bära en något större andel av den ytterligare kostnaden än arbetsgivaren. På så sätt lättas kostnadsbördan ytterligare för arbetsgivaren. Det framstår även som rimligt att arbetstagaren får en större lönesänkning om denne bara arbetar 20 procent av ordinarie arbetstid, inte minst om korttidsarbetet pågår under en längre tid. Som *IFAU* framhåller är det vidare en fördel att det finns en skillnad i arbetstagarnas och arbetsgivarens ekonomiska incitament att gå ner ytterligare i tid då det minskar risken för missbruk.

Vid en samlad bedömning anser regeringen att det är en lämplig avvägning att låta arbetstagaren stå för 15 procent av kostnaden och arbetsgivaren för 10 procent av lönekostnaden för den uteblivna arbetstiden. Vid 80 procents arbetstidsminskning innebär det för arbetstagarens del en löneminskning med 12 procent.

Regeringen anser till skillnad från LO, Handelsanställdas förbund och Hotell- och restaurangfacket att det inte bör uppställas några ytterligare krav för att arbetsgivaren ska kunna ta del av den nya fjärde nivån.

Förstärkningen av stödet bör vara tillfällig. I promemorian föreslås att den ska gälla under tre månader. *Almega*, *Kompetensföretagen*, *Innovationsföretagen*, *Transportföretagen* och *Akademikerförbundet SSR* anser att det är en för kort period. *Saco*, *Industriarbetsgivarna*, *Livsmedelsföretagen*, *IKEM* – *Innovations- och kemiindustrierna i Sverige*, *TMF* – *Trä- och Möbelföretagen*, *Grafiska företagen* och *IF Metall* bedömer att perioden kan behöva förlängas längre fram. Regeringen anser att en förstärkning under tre månader framstår som väl avvägd i nuläget.

Flera remissinstanser efterfrågar ändringar och förtydliganden avseende andra delar av regelverket, det handlar bl.a. om vilka arbetsgivare som ska kunna få stöd, nivån på lönetaket, reglerna om beräkning av ordinarie lön och löneminskning, möjligheterna att ersätta frånvaro under tid med korttidsarbete samt vid vilka domstolar målen ska handläggas. Dessa frågor omfattas inte av detta lagstiftningsärende. I samband med att ett permanent och öppet system för stöd vid korttidsarbete infördes uttalade regeringen att systemet bör utvärderas när det har varit i kraft en viss tid (prop. 2019/20:132 s. 50). Det kan således finnas anledning att återkomma till dessa frågor. När det gäller frågan om forum för överklagande så följer det av 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar att ett beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats.

Lagförslag

Förslaget innebär att en ny lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete införs.

6.3 Förtydligande av kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter

Regeringens förslag: Kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter för godkännande för stöd vid korttidsarbete förtydligas genom att det i lagtexten anges att det vid bedömningen av om arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter särskilt ska beaktas om arbetsgivaren samtidigt genomför aktieutdelning eller andra liknande utbetalningar.

Korttidspromemorians förslag: Promemorian innehöll inte något sådant förslag.

Skälen för regeringens förslag

Förtydligande av kravet på tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter

Som beskrivits i avsnitt 6.1 får godkännande för stöd vid korttidsarbete bara lämnas under förutsättning att arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter. Dessa svårigheter ska ha orsakats av något förhållande utom arbetsgivarens kontroll som inte rimligen hade kunnat förutses eller undvikas. Ett godkännande förutsätter således en samlad bedömning av de uppkomna svårigheterna. Allvarlighetskravet innebär att det ska vara fråga om en situation där arbetsgivaren i frånvaro av stöd skulle behöva genomföra omfattande uppsägningar (prop. 2019/20:132 s. 55). Att de ekonomiska svårigheterna inte rimligen kunnat undvikas innebär att det inte ska ha varit möjligt att lindra dessa svårigheter (samma prop. s. 53). Riksdagen (bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199) har när det gäller kravet på allvarliga ekonomiska svårigheter understrukit att det är en förutsättning för stöd att arbetsgivaren i frånvaro av stöd skulle behöva genomföra omfattande uppsägningar (samma bet. 2019/20:FiU51 s. 22). Det uttalades i det sammanhanget att arbetsgivaren förutsätts agera i enlighet med lagens syfte och att det under sådana förhållanden inte kan anses försvarligt att arbetsgivare som mottar stöd från det allmänna vid korttidsarbete samtidigt genomför aktieutdelningar och andra liknande utbetalningar. Det finns skäl att låta riksdagens ställningstagande komma till uttryck i lagtexten.

Regeringen föreslår därför en bestämmelse av innebörden att det vid bedömningen av om arbetsgivaren har fått tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter särskilt ska beaktas om arbetsgivaren samtidigt genomför aktieutdelning eller andra liknande utbetalningar.

Regeringen kommer att följa denna fråga och kan vid behov återkomma med förslag på ytterligare reglering.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 5 a § lagen om stöd vid korttidsarbete.

6.4 Skärpt kontroll

Regeringens förslag: Handläggande myndighet får genomföra kontrollbesök hos en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd för att kontrollera om arbetsgivaren är berättigad till stöd. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Myndigheten får vid kontrollbesök begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och ställa frågor om verksamheten. De uppgifter som lämnas får kontrolleras mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. Den som ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan. Beslut om kontrollbesök får inte överklagas.

Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ska även omfatta bedrägeribrott, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

Korttidspromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet tillstyrker eller har inga invändningar mot att förslaget genomförs, däribland *Skatteverket, LO, TCO, Handelsanställdas förbund, Hotell- och restaurangfacket, IFAU, Tillväxtverket, Åklagarmyndigheten, Akavia, Ekobrottsmyndigheten* och *Sveriges Advokatsamfund*.

Industriarbetsgivarna, Livsmedelsföretagen, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, TMF – Trä- och Möbelföretagen, Grafiska företagen och *Teknikföretagen* anser att reglerna om utökad kontroll bör vara tillfälliga och endast gälla under den tillfälliga förstärkningen av stödet. *Tillväxtverket* framhåller att de vid kontrollbesöken även behöver få rätt att ta del av underlag och dokumentation. *Svenskt Näringsliv* efterfrågar vissa förtydliganden avseende genomförandet av kontrollbesöken samt en redogörelse för kontrollbesökens inverkan på företag och enskilda. *Småföretagarnas Riksförbund* efterfrågar förtydliganden av hur kontrollen av identitet ska gå till. Skatteverket efterfrågar en redogörelse av om förslagen är förenliga med tillämplig dataskydds- och sekretessreglering.

Skälen för regeringens förslag

Möjlighet att genomföra kontrollbesök

Stöd vid korttidsarbete kan uppgå till stora belopp. Det gäller särskilt för det tillfälligt förstärkta stödet men även vid ordinarie stödnivå. Det är viktigt för systemets legitimitet att stödet lämnas på korrekta grunder och med rätt belopp. Stödet behöver därför omgärdas av välavvägda mekanismer som möjliggör en effektiv kontroll av utbetalningar och stödmottagande arbetsgivare. Detta gäller såväl för det tillfälligt förstärkta stödet som vid ordinarie stödnivå.

Stöd vid korttidsarbete som lämnas efter aktivering av regeringen enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete handläggs av Skatteverket. Stöd som lämnas efter godkännande enligt 5 a § samma lag handläggs av Tillväxtverket. Som framgår av avsnitt 6.1 har en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd en skyldighet att ge den handläggande myndigheten, dvs. Skatteverket respektive Tillväxtverket, tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Det finns dock behov av att komplettera denna kontrollmöjlighet med ytterligare åtgärder. Det bedöms bl.a. som angeläget att den handläggande myndigheten kan kontrollera att storleken på den arbetstidsminskning som arbetsgivaren anger i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning är korrekt.

Skatteverket respektive Tillväxtverket bör därför som ett komplement få möjlighet att när som helst, dvs. utan någon föregående misstanke om oegentligheter, få göra oannonserade besök, s.k. kontrollbesök, i verksamheten hos en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd för att kontrollera om arbetsgivaren är berättigad till stöd och att stöd betalas ut med rätt belopp. När stöd lämnas efter godkännande kommer således Tillväxtverket ha möjlighet att göra kontrollbesök och när stöd lämnas efter aktivering av regeringen kommer Skatteverket ha motsvarande möjlighet att göra kontrollbesök. Som anges ovan behövs en effektiv kontroll av stödet vid korttidsarbete oavsett tillämplig nivå för stödet. Regeringen ser därför ingen anledning att låta möjligheten till kontrollbesök gälla endast för en begränsad tid som bl.a. *Industriarbetsgivarna och Teknikföretagen* föreslår.

Svenskt Näringsliv och *Småföretagarnas Riksförbund* efterfrågar vissa förtydliganden avseende genomförandet av kontrollbesöken. Vid kontrollbesöket bör myndigheten kunna begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. Precis som i fråga om personalliggarkontroller som utförs av Skatteverket vore det dock att gå för långt att ställa krav på att anställda ska vara skyldiga att bära legitimationshandlingar (prop. 2005/06:169 s. 47). Ytterst är det näringsidkarens ansvar att de anställda kan identifieras. I de fall personalen inte kan eller vill legitimeras sig torde kontrollerande myndighet ha anledning att fördjupa kontrollen.

Vid besöket kan myndigheten vidare ställa frågor om verksamheten. Uppgifter om verksamheten som kan vara av intresse är bl.a. uppgifter om arbetstider och verksamhetens närmare bedrivande under korttidsarbete. De uppgifter som lämnas bör kunna kontrolleras mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. På detta sätt kan Skatteverket respektive Tillväxtverket få ett fylligare underlag för att kunna bedöma och kontrollera rätten till stöd vid korttidsarbete. Besöken behöver kunna vara oannonserade eftersom en underrättelse i förväg skulle förta effekten av kontrollen.

Kontroll bör bara få genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet som t.ex. en byggarbetsplats. Kontrollbesök får dock, i likhet med vad som gäller för kontrollbesök på byggarbetsplatser för kontroll av personalliggare, inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Begreppet verksamhetslokal är avsett att ha samma innebörd som i 3 kap. 18 § SFL. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt

att arbetsgivarens verksamhet inte hindras i onödan. Det finns inget krav på att korttidsarbete tillämpas i just de lokaler där ett kontrollbesök sker även om detta får antas komma att vara det vanligaste.

Tillväxtverket har framhållit ett behov av att vid kontrollbesöken även få rätt att ta del av underlag och dokumentation. Som framgår av avsnitt 6.1 ska en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ge handläggande myndighet tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen. Det finns inget som hindrar att handläggande myndighet begär sådana uppgifter i samband med ett kontrollbesök. Någon särskild bestämmelse om detta bedöms inte behövas.

Beslut om kontrollbesök ska inte kunna överklagas. En överklagandemöjlighet skulle förta effekten med besök, inte minst då de föreslås kunna ske oannonserade.

Utvidgad brottskatalog

I dag omfattar brottskatalogen i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet bl.a. skattebrott och bokföringsbrott och vissa andra särskilt angivna typer av brott som har anknytning till Skatteverkets verksamhet (se avsnitt 6.1). En brottslighet som ansetts ha ett klart samband med Skatteverkets verksamhet är bedrägeribrott med koppling till bestämmelserna om skattereduktion för hushållsarbete, dvs. rut- och rotavdragen (prop. 2016/17:89 s. 42). Detta uttrycks i 1 § första stycket 5 lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet så att Skatteverkets verksamhet enligt lagen omfattar brott enligt 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. De paragrafer i brottsbalken som det hänvisas till omfattar olika grader av bedrägeribrott samt försök, förberedelse och stämpling till bedrägeribrott. Även sådana bedrägerier som begås genom att förorsaka felaktiga utbetalningar från Skatteverket inom ramen för systemet för stöd vid korttidsarbete har ett klart samband med Skatteverkets verksamhet. Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet föreslås därför även omfatta bedrägeribrotten, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete. Det kan både handla om att de oriktiga uppgifterna har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund och med ett för högt belopp. Av 37 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a § (se avsnitt 6.1). Endast sådana fall där den brottsliga gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet i egenskap av handläggande myndighet bör omfattas. Förslaget syftar till att Skatteverket ska kunna bedriva förebyggande verksamhet samt underrättelse- och utredningsverksamhet mot bedrägerier som riktar sig mot det system för stöd vid korttidsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2014, om regeringen skulle aktivera det stödet enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. På så sätt kan Skatteverkets särskilda kompetens inom detta sakområde tillvaratas i det brottsbekämpande arbetet.

För bedrägerier som riktar sig mot det nya system för stöd vid korttidsarbete som Tillväxtverket är handläggande myndighet för, saknas

en sådan anknytning till Skatteverket som krävs för att motivera ett tillägg i brottskatalogen. Trots att Tillväxtverkets hantering alltså inte bör omfattas av brottskatalogen, bör skattebrottsenheten ändå kunna medverka i brottsutredningar avseende sådana brott på begäran av åklagare, om brottet har samband med misstänkt skattebrottslighet. Enligt 1 § andra stycket lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ges en möjlighet för åklagare att anlita biträde av Skatteverket vid brottsutredningar som avser även andra brott än de som anges i brottskatalogen. Skatteverket får medverka vid undersökning av sådana andra brott om det föreligger särskilda skäl. Vid bestämmelsens tillkomst anfördes att skattebrottsenheten bör kunna biträda åklagare även vid förundersökning av andra slags brott än de särskilt uppräknade, om det är lämpligt med hänsyn till brottets beskaffenhet och dess samband med t.ex. misstänkt skattebrottslighet (se prop. 1997/98:10 s. 48). Den verksamhet inom skattebrottsenheten som syftar till att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som Skatteverket får utföra på eget initiativ omfattar dock endast sådana särskilt uppräknade brott som framgår av brottskatalogen.

Personuppgiftsbehandling och sekretess

Skatteverket och Svenskt Näringsliv efterfrågar en redogörelse av om förslagen är förenliga med tillämplig dataskydds- och sekretessreglering respektive kontrollbesökens inverkan på företag och enskilda. Regeringen bedömde i förarbetena till såväl det system för korttidsarbete som trädde i kraft den 1 januari 2014 som det nya systemet för korttidsarbete att bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ger ett tillräckligt skydd för de uppgifter som förekommer i ärenden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete, (se prop. 2013/14:1 s. 377–380 och prop. 2019/20:132 s. 68 och 69). Det saknas skäl att göra någon annan bedömning i relation till nu aktuellt förslag. I dessa förarbeten har även personuppgiftsbehandling behandlats utförligt med slutsatsen att denna behandling är tillåten enligt regelverket om dataskydd (se bl.a. prop. 2019/20:132 s. 70–72). Den möjlighet att genomföra kontrollbesök som nu föreslås kompletterar befintliga bestämmelser om kontroll i 35 och 36 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete. De uppgifter som lämnas vid kontrollbesöken får enligt förslaget kontrolleras mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning. Även i denna del saknas skäl att göra någon annan bedömning i förhållande till nu aktuellt förslag än att personuppgiftsbehandlingen är tillåten.

Förslaget om utvidgad brottskatalog innebär ett begränsat tillägg i befintlig brottskatalog som också bedöms vara förenligt med tillämplig dataskydds- och sekretessreglering. En redogörelse för sekretessregleringen i den brottsbekämpande verksamheten finns i lagrådsremissen. Ett effektivare informationsutbyte inom Skatteverket (s. 11 och 12). Regeringen hänvisar även till propositionen Utökade möjligheter för Skatteverket att bekämpa brott som innehåller en redogörelse för dataskyddsregleringen i samband med att ett flertal brott lades till i brottskatalogen (se prop. 2018/19:12 s. 19 och 20).

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 1 § 5 lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och att en ny paragraf, 36 a §, införs i lagen om stöd vid korttidsarbete.

6.5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Den nya lagen om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete ska träda i kraft den 1 juni 2020. Lagen tillämpas för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020. Lagen upphör att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

Ändringarna i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och lagen om stöd vid korttidsarbete ska träda i kraft den 1 juni 2020.

Korttidspromemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Teknikföretagen* och *Transportföretagen* anser att den nya fjärde nivån bör gälla fr.o.m. den 16 mars 2020. *Transportföretagen* och *TCO* efterfrågar förtydliganden om hur växlingen mellan 60 och 80 procent ska gå till i praktiken.

Skälen för regeringens förslag: Med hänsyn till spridningen av det nya coronaviruset är det angeläget att den tillfälliga förstärkningen av stödet vid korttidsarbete träder i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår därför att den nya lagstiftningen träder i kraft den 1 juni 2020.

Att förändra nivåerna för arbetstids- och löneminskningen under en pågående stödperiod är som *TCO* och *Transportföretagen* anger inte okomplicerat. För att minska den administrativa bördan och minimera risken för missförstånd bör den nya nivån för arbetstids- och löneminskning gälla från och med ett månadsskifte. En första förutsättning för stöd vid korttidsarbete är att arbetstids- och löneminskningen har stöd i avtal (15 och 16 §§ lagen om stöd vid korttidsarbete). De nya bestämmelserna bör därför inte, som *Teknikföretagen* och *Transportföretagen* föreslår gälla från och med den 16 mars 2020. Införandet av korttidsarbete förutsätter således att arbetstagare och arbetsgivare är överens. Korttidsarbete utgör vidare en förmån för såväl arbetsgivare som arbetstagare. Arbetstagaren får visserligen gå ner i lön men detta kompenseras av en proportionerligt större arbetstidsminskning. Arbetsgivaren mottar stöd direkt från staten. Mot denna bakgrund är det motiverat att låta de nya bestämmelserna tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 maj 2020.

Som anges i avsnitt 6.2 ska förstärkningen vara tillfällig. Med hänsyn till att förstärkningen föreslås gälla under tre månader bör bestämmelserna tas in i en egen lag i stället för att tas in i den befintliga lagen om stöd vid korttidsarbete. Lagen bör upphöra att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen bör dock fortfarande gälla för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

Ändringarna i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet och lagen om stöd vid korttidsarbete bör träda i kraft den 1 juni 2020. Det bedöms inte behövas några särskilda övergångsbestämmelser.

6.6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av de föreslagna förändringarna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas.

Syfte och alternativa lösningar

Förslaget om att tillfälligt förstärka stödet vid korttidsarbete ytterligare syftar till att minska lönekostnaderna för företagen och att därigenom förhindra att livskraftiga företag slås ut och att sysselsättningen faller kraftigt till följd av coronaviruset.

Det finns flera alternativa sätt att tillfälligt förstärka stödet vid korttidsarbete. Ett alternativ vore att möjliggöra 100-procentig arbetstidsförkortning. Ett annat alternativ vore att låta det förstärkta stödet gälla under en längre period än tre månader. Den ytterligare kostnadslättningen för företag som ett ännu mer generöst stöd innebär måste dock vägas mot kostnadsbördan för skattebetalarna och de risker för fusk och missbruk som följer av omfattande stödsystem. Att möjliggöra full (100-procentig) arbetstidsförkortning skulle också innebära att arbetsgivaren under maj och juni 2020 under vissa omständigheter skulle kompenseras för mer än 100 procent av sina lönekostnader, eftersom arbetsgivaravgifterna då tillfälligt är nedsatta till att endast omfatta ålderspensionsavgiften (10,21 procent). Att inte göra någon ytterligare förstärkning alls av stödet vid korttidsarbete skulle riskera att tvinga många företag att inom kort säga upp personal, vilket skulle försvåra den rådande situationen på arbetsmarknaden ytterligare.

Offentligfinansiella effekter

När regeringen lade fram förslaget om ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete bedömdes att kostnaderna för förslaget kommer att uppgå till 2,42 miljarder kronor 2020 och till 0,35 miljarder kronor under 2021 och åren därefter (prop. 2019/20:132 s. 112). Beräkningarna baserades då på att i genomsnitt ca 15 000 personer per månad skulle omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Sedan förslaget lämnades har emellertid Finansdepartementets prognos över antalet personer som kommer att omfattas av korttidsarbete reviderats upp

betydligt. Vid utgången av mars 2020 bedömdes att i genomsnitt omkring 120 000 personer per månad skulle omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Av denna anledning föreslår regeringen i propositionen Vårändringsbudget för 2020 (prop. 2019/20:99 avsnitt 6.23) att ytterligare 17,06 miljarder kronor anslås för stöd vid korttidsarbete. Därmed finns 19,48 miljarder kronor budgeterade för stöd vid korttidsarbete under 2020. Till detta kommer 20 miljoner kronor i ökat anslag till Tillväxtverket för att myndigheten skyndsamt ska kunna utveckla erforderligt systemstöd och hantera ansökningar om stöd (prop. 2019/20:132 s. 112).

Finansdepartementets aktuella prognos är att i genomsnitt 270 000 personer per månad kommer att omfattas av korttidsarbete under perioden mars–december 2020. Baserat på denna prognos beräknas den nu föreslagna förstärkningen av stödet vid korttidsarbete försvaga den offentliga sektorns finanser med 5,22 miljarder kronor under 2020 (se tabell 6.1). Eftersom åtgärden föreslås vara begränsad till perioden maj–juli 2020, uppstår ingen effekt på de offentliga finanserna under 2021 eller därefter, utöver en försumbar effekt i form av ökade ränteutgifter för statskulden. I beräkningen antas att 80 procent av de anställda som omfattas av korttidsarbete under perioden maj–juli går ned maximalt i arbetstid (dvs. 80 procent), att 10 procent går ned 60 procent i arbetstid och att 5 procent vardera går ned 40 respektive 20 procent i arbetstid. Arbetstidsförkortning antas således i genomsnitt uppgå till 73 procent under dessa tre månader.

Tabell 6.1 Offentligfinansiell effekt av förstärkt stöd vid korttidsarbete
Miljarder kronor

	2020	2021	2022	Varaktig effekt
Effekt av förslag	-5,22	0	0	0

Anm. Effektoberäkningen baseras på antagandet att i genomsnitt 270 000 individer per månad deltar i korttidsarbete och att månadslönen bland berörda anställda i genomsnitt är 32 700 kronor. Det genomsnittliga antalet deltagare per månad antas vara 270 000 även under maj–juli, dvs. perioden under vilken 80-procents arbetstidsförkortning föreslås bli möjlig.

Prognosen för antalet individer i korttidsarbete är mycket osäker. Det finns därför skäl att kontrastera ovanstående beräkning med alternativa scenarier avseende deltagande i korttidsarbete. I tabell 6.2 redovisas beräkningar av de totala kostnaderna för stöd vid korttidsarbete under budgetåret 2020 om antalet individer per månad är i genomsnitt 120 000, 270 000, 350 000, 500 000 och 700 000. Beloppet längst upp till vänster i tabellen (19,5 miljarder kronor) följer av att nuvarande budgeterade medel baseras på bedömningen att i genomsnitt 120 000 personer per månad deltar i korttidsarbete. De tillkommande kostnaderna av förslaget vid detta genomsnittliga antal deltagare beräknas till 2,3 miljarder kronor. Om antalet deltagare uppgår till i genomsnitt 270 000 per månad, som i den senaste prognosen, beräknas de totala kostnaderna uppgå till 43,8 miljarder med befintliga regler, vilket är drygt 24 miljarder kronor mer än budgeterade medel. De tillkommande kostnaderna av förslaget är då 5,2 miljarder kronor, vilket motsvarar den offentligfinansiella effekten

som redovisas i föregående tabell. De totala kostnaderna för stöd vid korttidsarbete vid detta antal deltagare uppgår därmed till 49 miljarder kronor, vilket ger ett tillkommande finansieringsbehov på 29,6 miljarder kronor.

Beräkningsantagandena är sådana att de totala kostnaderna ökar i proportion till det genomsnittliga antal deltagare i korttidsarbete. De beräknade kostnaderna är därför t.ex. ungefär tre gånger så höga vid 350 000 deltagare som vid 120 000 deltagare per månad.

Tabell 6.2 Kostnader för stöd vid korttidsarbete under 2020 vid olika antal deltagare (i tusental)

Miljarder kronor

	Antal anställda med arbetstidsförkortning				
	120	270	350	500	700
Nuvarande regelverk	19,5	43,8	56,8	81,1	113,6
Tillkommande kostnader av förslag	2,3	5,2	6,8	9,7	13,5
Totala kostnader med förslag	21,8	49,0	63,6	90,8	127,1
<i>Tillkommande finansieringsbehov</i>	<i>2,3</i>	<i>29,6</i>	<i>44,1</i>	<i>71,3</i>	<i>107,7</i>

I prognosen över antalet korttidspermitterade personer (270 000) ingår att betydligt fler kommer att delta i korttidsarbete de närmaste månaderna och att antalet deltagare i slutet av året kommer att vara betydligt lägre. Prognoser för ett fåtal månader bedöms dock vara behäftat med större osäkerhet än prognoser för hela perioden 16 mars–31 december 2020. Kostnadsberäkningarna som redovisas ovan baseras därför på antagandet att samma antal personer i genomsnitt deltar i korttidsarbete under perioden 16 mars–31 december 2020. Om antalet deltagare i stället antas vara *dubbelt* så stort under perioden maj–juli jämfört med månads-genomsnittet för året som helhet, skulle kostnaden av förslaget fördubblas, till 10,44 miljarder kronor under 2020.⁶

Effekter för sysselsättningen

Effekterna på sysselsättningen av stödet vid korttidsarbete beskrivs i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132 s. 80 och 81). I den görs den samlade bedömningen att ett öppet och permanent system för stöd vid korttidsarbete innebär försumbara effekter på den varaktiga sysselsättningen, antalet arbetade timmar och arbetslösheten. Generellt kan dock sådana system förväntas jämna ut variationer i den aggregerade arbetslösheten och sysselsättningen över tid. Ett ytterligare förstärkt system för stöd vid korttidsarbete under perioden maj–juli 2020 förväntas därför motverka de negativa konsekvenserna på sysselsättningen som

⁶ I denna beräkning antas det månatliga genomsnittet korttidspermitterade personer vara 540 000 under perioden maj–juli och ca 145 000 under övriga månader. Detta innebär att månads-genomsnittet för perioden som helhet (16 mars – 31 december 2020) uppgår till 270 000, vilket är samma månads-genomsnitt som aktuell prognos.

förknippas med den nuvarande ekonomiska nedgången. Förslaget bedöms mildra fallet i antalet sysselsatta och bromsa ökningen i antalet arbetslösa.

Effekter för företagen

Systemet för stöd vid korttidsarbete förväntas gynna företag med tillfälliga ekonomiska svårigheter som uppfyller kraven för stöd vid korttidsarbete. Dessa företag kommer kunna hantera exogena och tillfälliga efterfrågesvängningar och störningar i verksamheten utan att behöva säga upp personal i sådan omfattning som annars hade varit fallet. Stödsystemet är öppet för ansökningar från alla typer av företag och branscher. Införandet av den nya nivån för tillåten arbetstids- och löneminskning kan innebära en viss ökning av den administrativa bördan för arbetsgivare som behöver omförhandla avtal och anpassa schemaläggning, etc. Samtidigt uppvägs sannolikt detta helt av möjligheten till en större kostnadsminskning. Förslaget innebär ingen förändring av de kriterier och krav i övrigt som redan gäller för stöd vid korttidsarbete.

Den redan beslutade ökningen av statens andel av kostnaden för korttidsarbete under perioden 16 mars till 31 december 2020 innebär att företag kan låta anställda gå ned i arbetstid med 20, 40 eller 60 procent med en löneminskning på 4, 6, respektive 7,5 procent. Vid 60 procents arbetstidsförkortning innebär systemet en kostnadsminskning för företaget med 52,5 procent (se tabell 6.3).

Den föreslagna förstärkningen av systemet under perioden maj–juli 2020 innebär att berättigade företag kan låta sina anställda gå ned 80 procent i arbetstid (se kolumn längst till höger i tabell 6.3). Eftersom den anställdes lön minskas med 12 procent innebär förslaget att företagets kostnadsminskning uppgår till 72 procent vid 80 procents arbetstidsförkortning. För en anställd med en månadslön på 32 700 kronor innebär förslaget att företagets lönekostnader (dvs. löner och arbetsgivaravgifter) minskar med 30 942 kronor per månad under perioden maj–juli.

Utöver stödet vid korttidsarbete, minskar även arbetsgivarens lönekostnader till följd av de tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifterna under perioden mars–juni 2020. Eftersom förstärkningen av stödet vid korttidsarbete föreslås gälla under perioden maj–juli, sker alltså en överlappning mellan de två åtgärderna under maj och juni. Arbetstidsförkortning med 60 procent i kombination med nedsättningen av arbetsgivaravgifterna innebär en total kostnadsminskning för arbetsgivaren på ca 65 procent om arbetsgivaren har upp till 30 anställda. Vid 80 procents arbetstidsförkortning är motsvarande kostnadsminskning drygt 84 procent (kostnadsminskningen är som högst 86,2 procent och gäller för månadslöner upp till ca 28 400 kronor).

Tabell 6.3 Effekter för arbetsgivaren vid olika nivåer av arbetstidsförkortning

Kronor per månad och procent

Arbetstidsförkortning	20%	40%	60%	80%
Förutsättningar				
Subventionsgrad ¹	75%	75%	75%	75%
Arbetsgivarens andel ¹	5,0%	10,0%	12,5%	10,0%
Arbetstagarens andel ¹	20,0%	15,0%	12,5%	15,0%
Lönesänkning ²	4,0%	6,0%	7,5%	12,0%
Effekter (vid månadslön 32 700 kr)				
Kostnadsminskning av sänkt lön	1 719	2 578	3 223	5 157
Statligt stöd till arbetsgivaren	6 446	12 892	19 338	25 785
Arbetsgivarens nettokostnad	34 809	27 504	20 413	12 033
Kostnadsminskning	8 165	15 471	22 562	30 942
<i>Kostnadsminskning (procent)</i>	<i>19,0%</i>	<i>36,0%</i>	<i>52,5%</i>	<i>72,0%</i>
Effekt av nedsatta arbetsgivaravgifter				
Nedsättning av arbetsgivaravgifter ³	5 303	5 303	5 303	5 303
Total kostnadsminskning	13 468	20 773	27 864	36 244
<i>Total kostnadsminskning (procent)</i>	<i>31,3%</i>	<i>48,3%</i>	<i>64,8%</i>	<i>84,3%</i>

Anm. Beräkningarna redovisas i kronor per månad och baseras på en månadslön på 32 700 kronor. ¹ De tre raderna "Subventionsgrad", "Arbetsgivarens andel" och "Arbetstagarens andel" summerar till 100 procent och anger hur lönekostnaden för utebliven arbetstid fördelas mellan staten, arbetsgivaren och arbetstagen.

² Lönesänkningen i procent motsvarar arbetstagarens kostnadsandel i raden ovan multiplicerat med den procentuella nedsättningen i arbetstid. ³ Nedsättningen gäller under mars-juni och uppgår till maximalt 5 303 kronor per månad, givet att den anställde har en månadslön på minst 25 000 kronor.

Förslaget att förtydliga kravet på ekonomiska svårigheter minskar osäkerheten beträffande detta krav och bidrar därmed till en ökad förutsägbarhet. *Tillväxtverket* efterfrågar en analys av effekterna för mindre företag och möjligheten att lämna koncernbidrag. Regeringen konstaterar att förtydligandet inte innebär någon förändring av gällande rätt.

Effekter för kommuner och regioner

Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen eller för kommunernas organisation och verksamhet.

I enlighet med den samlade bedömningen i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132 s. 82 och 83) kan ett förstärkt stöd vid korttidsarbete innebära positiva effekter för lands- och glesbygdskommuner. Individer i dessa kommuner som varslas behöver troligtvis i relativt hög grad flytta till en annan del av landet för att komma närmare de lediga jobben. Det nuvarande förslaget skulle kunna innebära färre varsel, stabilare sysselsättning och mindre svängningar i lands- och glesbygdskommunernas skatteunderlag.

Effekter för enskilda

Ett ytterligare förstärkt system för stöd vid korttidsarbete under perioden maj-juli 2020 förväntas främst gynna två grupper av individer. Den ena

gruppen utgörs av företagsägare som via möjligheter till mer omfattande stöd inte behöver säga upp personal och därmed snabbare kan återgå till normal produktion efter den ekonomiska nedgången. Förslaget bedöms även gynna individer som kan förväntas kunna komma i fråga för korttidsarbete på 80 procent. För dessa individer kan stödet bidra till ökad anställningstrygghet. Arbetstagaren får gå ner i lön men detta kompenseras av en proportionerligt större arbetstidsminskning.

Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Effekterna för den ekonomiska jämställdheten av stödet vid korttidsarbete diskuteras i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132 s. 83). Där konstateras att män i högre utsträckning än kvinnor kan komma att gynnas ekonomiskt av förslaget, och att den ekonomiska jämställdheten därför kan minska. Den samlade bedömningen är dock att förslaget sannolikt inte medför några större permanenta konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten. Eftersom det nuvarande förslaget om förstärkt stöd vid korttidsarbete är tidsbegränsat till tre månader, finns starka skäl att anta att eventuellt tillkommande effekter på den ekonomiska jämställdheten endast är tillfälliga.

Effekter för inkomstfördelningen

Effekterna för inkomstfördelningen av stödet vid korttidsarbete redogörs för i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132 s. 84). Slutsatsen är att förslaget kan bidra till ökade ekonomiska skillnader, men att de samlade effekterna mest sannolikt är små och tillfälliga. I och med att nuvarande förslag om förstärkt stöd vid korttidsarbete är tidsbegränsat till tre månader, bedöms eventuellt tillkommande effekter också vara små och tillfälliga.

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Tillväxtverket handlägger ansökningar om godkännande för stöd vid korttidsarbete, ansökningar om preliminärt stöd efter godkännande samt anmälan om avstämning. Införandet av en fjärde nivå för arbetstids- och löneminskning skulle kunna innebära en viss ökning av antalet ansökningar om godkännande men i de allra flesta fall torde det bara innebära att arbetsgivare som ändå hade tillämpat korttidsarbete anpassar korttidsarbetets omfattning till den nya nivån, vilket bedöms kunna medföra nya ansökningar om preliminärt stöd. Tillväxtverket kommer därutöver att behöva uppdatera informationsmaterial och anpassa IT-system. En högre ersättningsgrad kräver också större kontroll. De handläggande myndigheterna, dvs. Tillväxtverket respektive Skatteverket, föreslås få möjlighet att göra kontrollbesök. Möjligheten att göra kontrollbesök kommer att innebära att myndigheterna får bättre beslutsunderlag. Införandet av kontrollbesök innebär en ny arbetsuppgift för myndigheterna. Förslaget medför inte några ökade kostnader för Skatteverket eftersom stödet inte har aktiverats enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete.

Tillväxtverket anger att de saknar resurser och rutiner för att genomföra kontroller och att det kan ifrågasättas om det är rimligt att de bygger upp en egen organisation och rutiner för att genomföra den här typen av kontrollbesök eftersom stödet är tillfälligt. Tillväxtverket önskar därför få möjlighet att ge en extern privat aktör i uppdrag att bistå med detta alternativt att Skatteverket eller någon annan myndighet får i uppdrag att bistå Tillväxtverket med att genomföra kontrollbesöken. Regeringen konstaterar inledningsvis att det är olämpligt att lägga ingripande myndighetsuppgifter av detta slag på privata aktörer. Det är vidare viktigt för systemets legitimitet att stödet lämnas på korrekta grunder och med rätt belopp. Detta gäller såväl för det tillfälligt förstärkta stödet som vid ordinarie stödnivå. Till detta kommer såväl de signaler som finns om att stödet redan missbrukas som det förhållandet att stödet har kommit att få en mycket stor användning. Det är därför mycket angeläget att Tillväxtverket på såväl kort som lång sikt har en organisation och rutiner för att genomföra effektiva kontroller av stödet, bl.a. i form av kontrollbesök. Kontrollåtgärder av detta slag måste kunna hanteras av den myndighet som ansvarar för utbetalning av stödet och det saknas förutsättningar att lägga ansvaret på en annan myndighet. Ett sätt för Tillväxtverket att hantera kontroller på kort sikt samtidigt som erfarenhet skaffas och rutiner skapas är att samverka med och låna in personal från andra myndigheter med erfarenhet av denna typ av kontroller. Ett sådant samarbete finns redan mellan Tillväxtverket och bl.a. Skatteverket. Regeringen ser mycket positivt på att Tillväxtverket utnyttjar möjligheterna till fortsatt samverkan och erfarenhetsutbyte med andra myndigheter enligt 6 § myndighetsförordningen (2017:515). Regeringen avser återkomma med hanteringen av Tillväxtverkets merkostnader till följd av förslagen i denna lagrådsremiss.

Beslut enligt lagen om stöd vid korttidsarbete kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Förslaget att införa en fjärde nivå för arbetstids- och löneminskning bedöms inte påverka måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. *Domstolsverket, Förvaltningsrätten i Falun* och *Förvaltningsrätten i Stockholm* delar bedömningen att den nya nivån inte i sig kommer att medföra någon större ökning av antalet mål i domstolarna, men framhåller att den nya prognosen av antalet som kommer att omfattas av korttidsarbete kommer att innebära betydligt fler mål i domstol och att detta måste analyseras vidare.

Den revidering som gjorts av prognosen över antalet arbetstagare i stödberättigat korttidsarbete kan förväntas återspeglas i ett ökat antal ärenden om godkännande för stöd vid korttidsarbete och efterföljande beslut rörande stödet som sådant. Vid införandet av det nya systemet för stöd vid korttidsarbete (prop. 2019/20:132 s. 84 och 85) bedömdes att överklaganden bara blir aktuellt i en begränsad andel av de beslut som fattas. Den förväntade ökade måltillströmningen för de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms alltså vara av begränsad omfattning, även med beaktande av det ökade antalet ärenden hos Tillväxtverket. Samtidigt finns det en osäkerhet kring hur många arbetsgivare som kommer att ansöka om godkännande och hur stor andel av dessa som uppfyller kriterierna för godkännande. Bedömningen av hur många överklaganden det kommer att bli fråga om är därför behäftad med osäkerhet. Möjligheten till kontrollbesök kan medföra en ökning av antalet ärenden om

återbetalning, vilket i sin tur skulle kunna leda till fler överklaganden. Även när det gäller antalet beslut om återbetalning är det i nuläget svårt att bedöma effekterna på måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna. De ökade kostnaderna för domstolarna till följd av förslagen bedöms ändå kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Regeringen avser dock att noga följa utvecklingen av vilka effekter som stödet vid korttidsarbete får för domstolarna.

Förslaget om en utvidgad brottskatalog i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet innebär att Skatteverkets kompetens kommer att kunna tillvaratas i större utsträckning i det brottsbekämpande arbetet om regeringen beslutar att aktivera stödet enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. Förslaget medför inte några ökade kostnader för Skatteverket eftersom stödet inte har aktiverats enligt 5 § lagen om stöd vid korttidsarbete. Om stödet aktiveras enligt 5 § kan förslaget förväntas innebära ett ökat ärendeflöde till åklagare, vilket i sin tur troligen kommer att innebära en begränsad ökning av antalet mål i allmän domstol. Dessa kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med EU-rätten.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några effekter för miljön.

Användande av korttidsarbete kan påverka lönestatistiken och ge en snedvriden bild av denna. Detta är något som måste hanteras av berörda aktörer.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda

1 §

Paragrafen anger lagens innehåll. Av paragrafen framgår att lagen innehåller bestämmelser om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för vissa förmåner som erhålls på grund av tjänst och som annars är skattepliktiga för mottagaren och avgiftspliktiga för givaren.

2 §

Paragrafen anger under vilka förutsättningar förmån av fri parkering inte ska tas upp till beskattning enligt de tillfälliga reglerna. Med parkering avses även garageplats. Skattefriheten omfattar enbart parkering i anslutning till arbetsplatsen. Om arbetet utförs hemifrån ska således förmån av fri parkering vid bostaden tas upp till beskattning. Med förmån av fri parkering avses inte att arbetsgivaren betalar en anställds parkeringsböter.

Skattefriheten gäller förmåner som lämnats under perioden 1 april–31 december 2020. En förmån av fri parkering kan, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, lämnas i samband med det faktiska nyttjandet av en parkeringsplats eller i samband med erhållandet av dispositionsrätten till en viss parkeringsplats. Skattefriheten gäller oberoende av vad som anges om förmåner i 11 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

3 §

Paragrafen anger under vilka förutsättningar förmån i form av gåva till anställda inte ska tas upp till beskattning enligt de tillfälliga reglerna.

Av *första stycket* framgår att förmån av gåva upp till ett visst värde är skattefri. Det kan gälla en eller flera gåvor från en arbetsgivare till en anställd. En förutsättning för skattefrihet är att gåvornas värde sammantaget uppgår till högst 1 000 kronor inklusive mervärdesskatt per anställd. Om värdet av gåvorna överstiger 1 000 kronor ska överskjutande del tas upp till beskattning. Skattefriheten gäller gåvor som lämnas under perioden 1 juni–31 december 2020, även om gåvan skulle utnyttjas vid ett senare tillfälle. På samma sätt som förutsätts för julgåvor ska det vara fråga om gåvor som ges till alla anställda eller till en större grupp av anställda (jfr. prop. 1987/88:52 s. 51). Skattefriheten gäller oberoende av vad som anges om förmån av gåva till anställda i 11 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229). Detta innebär att en anställd både kan få en julgåva och en eller flera gåvor enligt den nu föreslagna paragrafen utan att förmånsbeskattning sker.

Av *andra stycket* framgår att skattefriheten inte gäller om en gåva lämnas i pengar. Samma villkor för skattefrihet uppställs i 11 kap. 14 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) för julgåvor, jubileumsgåvor och minnesgåvor.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

4 §

Paragrafen anger att förmåner som är skattefria enligt den tillfälliga lagen inte heller tas upp till beskattning enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Paragrafen är en konsekvens av den lagtekniska lösning som valts att inte reglera undantagen från beskattning i inkomstskattelagen (1999:1229) utan i en egen lag.

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

5 §

Paragrafen anger att förmån i form av fri parkering och gåva till anställda är avgiftsfri såväl enligt socialavgiftslagen (2000:980), som enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift. Paragrafen är en konsekvens av den lagtekniska lösning som valts att inte reglera undantagen från beskattning i inkomstskattelagen (1999:1229) utan i en egen lag.

Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 juni 2020. I *andra punkten* anges när lagen ska tillämpas. När det gäller förmån av fri parkering ska lagen tillämpas på förmån som lämnas efter den 31 mars 2020 och i övrigt på förmån som lämnas efter ikraftträdandet. Enligt *tredje punkten* upphör lagen att gälla vid utgången av december 2020. Den upphävda lagen ska dock enligt *fjärde punkten* fortfarande tillämpas för förmån av fri parkering som har lämnats under perioden 1 april–31 december 2020 och för förmån av gåva till anställda som har lämnats under perioden 1 juni–31 december 2020.

7.2 Förslaget till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete

1 §

Paragrafen anger att lagen gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för sådant stöd som lämnas efter godkännande av Tillväxtverket enligt 5 a § i den lagen.

2 §

Av *första stycket* framgår att vid tillämpning av bestämmelserna om arbetstidsminskning i 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete får för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 en arbetstages arbetsstidsminskning uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid. Det är således fråga om en ytterligare nivå av arbetstidsminskning utöver de som redan anges i 12 § nämnda lag.

Enligt *andra stycket* ska, vid tillämpning av bestämmelserna om löneminskning i 13 § lagen om stöd vid korttidsarbete, arbetstages löneminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön vid en sådan arbetstidsminskning som anges i första stycket.

Vad som avses med ordinarie arbetstid och ordinarie lön framgår av 4 § 1 och 2 lagen om stöd vid korttidsarbete.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Av *första punkten* framgår att lagen träder i kraft den 1 juni 2020. Av 2 § följer dock att den tillämpas för tid från och med den 1 maj 2020. Enligt *andra punkten* upphör lagen att gälla vid utgången av juli 2020. Den upphävda lagen gäller dock enligt *tredje punkten* fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

1 §

I paragrafen regleras vilka brott som omfattas av Skatteverkets verksamhet enligt lagen.

Av *första stycket femte punkten* framgår att bedrägeribrotten i 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken omfattas, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. I denna punkt görs ett tillägg som innebär att verksamheten även kommer att omfatta bedrägeribrott, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Ändringen innebär att verksamheten kommer att omfatta bedrägerier som begås genom att förorsaka felaktiga utbetalningar från Skatteverket inom ramen för systemet för stöd vid korttidsarbete. Av 37 § lagen om stöd vid korttidsarbete framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a §. Bestämmelsen tar bara sikte på fall där den brottsliga gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet i egenkap av handläggande myndighet enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

7.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

3 §

I paragrafen finns bestämmelser om återkallelse av anstånd.

I *första stycket* görs ett tillägg som innebär att om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån. En sådan återkallelse innebär att anståndsbeloppet sätts ned så att det motsvarar de skatter och avgifter som anståndet avser.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att Skatteverket i vissa andra fall, utöver vad som följer av första stycket, får återkalla anstånd helt eller delvis.

Av *första punkten* framgår att Skatteverket får återkalla anståndet om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs.

I *andra punkten* anges att Skatteverket får återkalla anståndet om beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, dvs. sådana situationer som omfattas av 37 § andra stycket 3 förvaltningslagen (2017:900). Ett vilseledande kan bestå i att den skattskyldige har lämnat felaktiga uppgifter om ett relevant sakförhållande. En tillämpning av denna grund för återkallelse kan också aktualiseras om den skattskyldige har undanhållit relevanta fakta.

Av *tredje punkten* framgår att Skatteverket får återkalla anståndet om det finns synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses rena undantags-

situationer som faller utanför grunderna för återkallelse i den första och andra punkten. Det kan t.ex. röra fall där det kan konstateras att det företag som har beviljats anstånd har använts som ett verktyg för att begå ekonomisk brottslighet och där beslut om näringsförbud ännu inte har fattats. Omständigheter som t.ex. att betalningssvårigheter har uppkommit efter att anstånd beviljats eller att någon näringsverksamhet inte bedrivs ska inte i sig kunna föranleda återkallelse enligt denna grund. Ett anstånd ska inte heller kunna återkallas enbart på den grunden att ett godkännande för F-skatt har återkallats. Denna grund för återkallelse ska tillämpas restriktivt.

Övriga ändringar är redaktionella.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om anståndsavgift.

I *första stycket* görs ett tillägg som innebär att anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

5 a §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om den period då anståndsavgift inte ska tas ut för anstånd som avser samma skatter och avgifter.

Av bestämmelsen framgår att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader. Detta innebär att om ett nytt anstånd beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, ska de kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut under den tidigare anståndstiden beaktas vid bestämmandet av när anståndsavgift ska börja tas ut för det nya anståndet. För ett sådant nytt anstånd kan detta t.ex. innebära att anståndsavgiften ska börja tas ut från och med kalendermånaden efter att detta anstånd beviljats, om sex kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut redan har förflutit under den tidigare anståndstiden.

Ett exempel kan illustrera hur denna bestämmelse ska tillämpas.

I exemplet beviljas anstånd den 15 april 2020. Anståndstiden bestäms till nio månader. Bestämmelserna i 5 § första stycket innebär att anståndsavgift inte tas ut under kalendermånaderna maj–oktober 2020, utan först från och med kalendermånaden november 2020. Sedan upphör anståndet och den 15 februari 2021 beviljas ett nytt anstånd för samma skatter och avgifter. Eftersom sex kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut redan har förflutit under den tidigare anståndstiden, ska anståndsavgiften för det nya anståndet börja tas ut från och med kalendermånaden mars 2021.

Ett nytt anstånd ska anses avse samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, om det nya anståndet avser skatter och avgifter som faller inom samma skatte- och avgiftsslag och rör samma redovisningsperioder som det tidigare anståndet. Om ett nytt anstånd beviljas med ett högre anståndsbelopp än det tidigare anståndet, ska anståndet som avser den överskjutande delen dock inte anses utgöra ett anstånd för samma skatter

och avgifter. Detta innebär att anståndsavgift tas ut på denna överskjutande del av anståndsbeloppet först från och med den sjunde kalendermånaden efter att det nya anståndet beviljats.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 juni 2020.

Av *andra punkten* framgår att lagen tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020. Det innebär bl.a. att anståndsavgiften ska börja tas ut först från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats även när det gäller anstånd som har beviljats från och med detta datum och före ikraftträdandet. Det innebär vidare bl.a. att Skatteverket, från och med ikraftträdandet, i vissa fall helt eller delvis får återkalla även anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020 och före ikraftträdandet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

7.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

5 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om godkännande för stöd. I andra stycket anges fyra förutsättningar som måste vara uppfyllda för att godkännande ska få lämnas. Det är arbetsgivaren som ska göra sannolikt att förutsättningarna är uppfyllda. Tre av förutsättningarna tar sikte på förekomsten av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter.

I det nya *tredje stycket* anges att vid bedömningen av om arbetsgivaren har fått sådana tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter som avses i andra stycket första punkten ska det särskilt beaktas om arbetsgivaren samtidigt genomför aktieutdelning eller andra liknande utbetalningar. Med andra liknande utbetalningar avses i vart fall förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna. Detta är tillämpligt även vid prövningen av en ansökan om förlängning enligt 7 a § när det ska bedömas om de ekonomiska svårigheterna som avses i 5 a § andra stycket förväntas kvarstå när den tidsperiod som anges i 6 a § löper ut.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

36 a §

Paragrafen, som är ny, reglerar rätten att göra kontrollbesök. Av *första stycket* framgår att handläggande myndighet får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd är berättigad till stöd. Av 37 § framgår att Skatteverket är handläggande myndighet för stöd efter aktivering enligt 5 § medan Tillväxtverket är handläggande myndighet för stöd efter godkännande enligt 5 a §. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Begreppet verksamhetslokal har samma innebörd som i 3 kap. 18 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Med verk-

samhetslokal avses därmed utrymmen som huvudsakligen används i verksamhet som medför eller kan antas medföra bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som bedrivs av en annan juridisk person än ett dödsbo. Med verksamhetslokal avses även markområden, transportmedel, förvaringsplatser och andra utrymmen som disponeras eller kan antas disponeras i verksamheten. Med annan plats avses en plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet men som inte kan sägas utgöra en verksamhetslokal, t.ex. en byggarbetsplats. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Denna avgränsning anknuter till jordabalkens lägenhetsbegrepp och omfattar således inte bara lägenheter i ett flerbostadshus utan även t.ex. ett småhus.

Av *andra stycket* framgår att handläggande myndighet vid kontrollbesök får begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet och ställa frågor om verksamheten. Uppgifter om verksamheten som kan vara av intresse är bl.a. uppgifter om arbetstider och verksamhetens närmare bedrivande under korttidsarbete. De uppgifter som lämnas får kontrolleras mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning.

Av *tredje stycket* framgår att den som ska kontrolleras inte behöver underrättas om beslutet i förväg. Vidare anges att kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan. Det är ett krav på allmänt hänsynstagande till arbetsgivaren.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

38 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande. Paragrafen ändras så att det anges att handläggande myndighets beslut om kontrollbesök enligt 36 a § inte går att överklaga.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.

Lagförslag i promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd

Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

dels att 3 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Anståndsbeloppet ska då betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån.

Skatteverket får även återkalla anståndet helt eller delvis om

1. den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs,
2. beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, eller
3. det finns synnerliga skäl.

Om anståndet har återkallats enligt första eller andra stycket, ska anståndsbeloppet betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

¹ Senaste lydelse 2020:161.

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,3 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med *den sjunde* månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

5 a §

Om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
  2. Denna lag tillämpas på anstånd som har beviljats från och med den 30 mars 2020.

Förteckning över (promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd)

Bilaga 2

Efter remiss har yttranden över promemorian Anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd kommit in från Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, FAR, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagarna, Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Uppsala, Justitiekanslern, Kammarrätten i Stockholm, Konjunkturinstitutet, Kronofogdemyndigheten, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Näringslivets Skattedelegation, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksgäldskontoret, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Srf konsulterna, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Sveriges advokatsamfund och Åklagarmyndigheten.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Näringslivets Regelnämnd, Regelrådet och Riksrevisionen.

Lagförslag i promemorian En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete

Förslag till lag om tillfällig förstärkning av stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag gäller vid tillämpning av lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete för stöd som lämnas efter godkännande enligt 5 a § samma lag.

2 § Vid tillämpning av 12 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete får en arbetstagares arbetstidsminskning under stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020 uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid.

Vid tillämpning av 13 § samma lag ska arbetstagarens löneminskning vid en sådan arbetstidsminskning uppgå till 12 procent av ordinarie lön.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.
  2. Lagen upphör att gälla vid utgången av juli 2020.
  3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för stödmånader som infaller under perioden 1 maj–31 juli 2020.

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet

Bilaga 3

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1997:1024) om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt

1. skattebrottslagen (1971:69),
2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),
3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
4. 4 kap. 6 b §, 14 kap. 1–4 och 10 §§ och 15 kap. 10–13 §§ brottsbalken, om gärningen avser uppgift eller handling i ärende hos Skatteverket,
5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
5. 9 kap. 1–3 och 11 §§ brottsbalken, om gärningen har samband med Skatteverkets verksamhet enligt lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete *eller lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,*
6. 11 kap. 5 § brottsbalken,
7. lagen (2014:836) om näringsförbud,
8. folkbokföringslagen (1991:481), samt
9. lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott.

Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2017:453.

² Senaste lydelse 2019:317.

Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

dels att 38 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 36 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 a §

Handläggande myndighet får besluta om kontrollbesök för att kontrollera att en arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd är berättigad till stöd. Kontroll får bara genomföras i verksamhetslokaler och på annan plats där arbetsgivaren bedriver verksamhet. Kontrollbesök får dock inte genomföras i en lägenhet som är avsedd att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad.

Myndigheten får vid kontrollbesöket begära att en person som utför eller kan antas utföra arbetsuppgifter i verksamheten styrker sin identitet. Myndigheten får vid besöket även ställa frågor om verksamheten. De uppgifter som lämnas får stämmas av mot uppgifterna i ansökan om preliminärt stöd och anmälan om avstämning.

Den som ska kontrolleras behöver inte underrättas om beslutet före kontrollbesöket. Kontrollbesöket ska genomföras på ett sådant sätt att verksamheten inte hindras i onödan.

38 §¹

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7 och 8 §§

Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5, 6, 7, 8 och

samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

---

36 a §§ samt beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2020.

Förteckning över remissinstanserna (promemorian Tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete)

Efter remiss har yttranden kommit in från Advokatsamfundet, Almega, Arbetsförmedlingen, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Företagarna, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Falun, Handelsanställdas förbund, Hotell- och restaurangfacket, IF Metall, Industriarbetsgivarna, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Konjunkturinstitutet, Kronofogdemyndigheten, Landsorganisationen i Sverige (LO), Skatteverket, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Teknikföretagen i Sverige, Tillväxtverket, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Transportarbetareförbundet, Unionen, Visita och Åklagarmyndigheten.

Yttranden har dessutom kommit in från Sveriges Ingenjörer, Akademikerförbundet SSR, Småföretagarnas Riksförbund, Akavia, Förvaltningsrätten i Stockholm, Innovationsföretagen, Kompetensföretagen, Livsmedelsföretagen, IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige, TMF – Trä- och Möbelföretagen och Grafiska företagen.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Företagarna, Transportarbetareförbundet och Visita.